Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

• № 157 (20. 424) • 1989 йил 5 июль, чоршанба • Баҳоси 3 тийин.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕССИЯСИДА

СССР Олий Советининг биринчи сессияси 3 июль куни ўз ишини давом эттирди. СССР Мудофаа министрлиги ва шахсан Д. Т. Язов фаолиятига боғлиқ мулоҳазалар ва таклифлар билан депутатлар **А. А. Генчев, В. С. Подзирук, Е. А. Гаер, С. Ф. Калашников, Ю. Ю. Олекас, Е. Н. Ауелбеков, Н. Д. Тутов, И. А. Ждакаев, С. Ф. Ахромеев, Н. Н. Медведев, В. А. Киселева, В. Л. Лапигин** ва бошқалар сўзга чиқдилар. Нотиқларнинг кўпчилиги СССР Қуролли Кучлари аҳволини танқидий баҳоладилар, армияда қайта қуришнинг етарли даражада ўйланган концепцияси йўқлигини кўрсатиб ўтдилар.

СССР Олий Совети узоқ давом этган мунозаралардан сўнг кўпчилик овоз билан Д. Т. Язовни СССР мудофаа министри қилиб тайинлайди.

Раислик қилувчи иш тартиби, мунозаралар этикаси ва характерига тааллуқли масалалар юзасидан депутатлардан президиумга тушган бир қанча хатларни ўқиб эшиттиради. У хатларни умумлаштирар экан, музокараларда нотиқларнинг ўзаро ҳурмати ва масъулиятини сақлаш зарурлигини таъкидлади.

Танаффусдан сўнг мажлисга **А. И. Лукьянов** раислик қилди.

В. С. Павловни СССР молия министри лавозимига тайинлаш тўғрисидаги масала депутатлар муҳокамасига тақдим этилади.

В. С. Павловга СССР ҳукумати составида ўзининг бўлажак фаолияти концепциясини ифодалаб бериш ва депутатларнинг саволларига жавоб қайтариш имконияти берилади.

Нотиқ мамлакат молиявий аҳволини таърифлар экан, уни ташвишли деб айтди. Бу нарса депутатларнинг нутқларида ҳам сезилмоқда, магазинларнинг бўм-бўш пештахталари, таъминот соҳасидаги етишмовчиликлар буни тасдиқламоқда. Нотиқ пулнинг қадрсизланишини тўхтатиш учун кечиктириб бўлмайдиган тактик вазифаларнигина эмас, балки стратегик аҳамиятга эга бўлган вазифаларни ҳам ҳал этиш кераклигини таъкидлади.

Бизнинг молия-кредит системамиз, деб ҳисоблайди ҳукумат аъзолигига номзод, жиддий қайта қуришга муҳтож. Уни ремонт қилиш керак эмас, балки тубдан қайта қуриш лозим. Бу ерда гап мамлакат пул обороти бошқармаси системасини ташкил этиш тўғрисида бормоқда. Ушбу мураккаб вазифани ҳал этиш марказда ва жойларда ижодий ишлашни талаб қилади. Халқ хўжалигида пул маблағлари муомаласини қайта ташкил этиш унинг энг муҳим йўналишидир. Молия соҳасида хўжалик механизмини қайта қуришнинг стратегик мақсади — сарфланган ҳар бир сўмдан олинадиган самарани ошириш йўлларини ва усулларини топишдан иборат, чунки кишиларнинг турмуш даражасини ошириш ҳукуматнинг вазифаси, СССР Давлат бюджети харажатларининг асосий структуравий моддаси ана шунга қаратилган.

В. С. Павлов иқтисод ва тежамкорлик режимини мустаҳкамлаш, хўжалик ҳисобини кенгайтириш ва ривожлантириш масалаларида кучларни бир ерга тўплаш кераклигини таъкидлади. Энг муҳими мамлакат экономикасини ривожлантиришни жадаллаштириш ва меҳнаткашлар турмуш даражасини ошириш учун ресурслар қидириб топишдан иборатдир.

Депутатлар **А. И. Хомяков, В. А. Тихонов, А. Ф. Касьянов, К. Д. Лубенченко** ва бошқалар СССР молия министри лавозимига даъвогарга ўз истак ва тавсияларини айтишди.

СССР Олий Совети В. С. Павловни СССР молия министри қилиб тайинлайди.

Л. Д. Рябевни СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари этиб тайинлаш таклиф қилинади.

Л. Д. Рябевга сўз берилади. У депутатларнинг саволларига жавоб қайтарар экан, энергетика соҳасида давлат сиёсатини амалга ошириш, хўжалик юритишнинг экстенсив усулларидан интенсив усулларига ўтиш, энергияни тежашни рағбатлантириш, социал сиёсатнинг устун соҳаларини энергетика программалари орқали рўёбга чиқариш, экология муаммоларини ҳал этиш, тармоқдаги фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, бошқаришнинг иқтисодий воситаларини жорий қилиш — Министрлар Совети ёқилғи-энергетика комплекси Бюросининг бош вазифаси эканини таъкидлади.

Номзод тармоқни ривожлантиришнинг аниқ-равшан муаммолари ҳақида гапирди. У, жумладан, қишлоқларнинг энергия таъминотини ошириш, аввало Ноқоратупроқ ўлкани электрлаштириш ва газлаштириш ҳукуматнинг Олий Советга тақдим этган программасига мувофиқ биринчи галдаги мақсад бўлиб қолганини таъкидлади. Л. Д. Рябев мамлакатнинг айрим регионларида атом энергетикасини ривожлантириш, АЭСларнинг чиқитларини сақлаш, Чернобилдаги авария ва Жанубий Уралдаги 1957 йил фожиали портлаши оқибатларини бартараф этиш масалалари хусусида тўхталди. Нотиқ тармоқ раҳбарларини танлаш ва жой-жойига қўйишга, мудофаа корхоналарининг фаолиятини ўзгартириш давомида бўшаб қоладиган малакали кадрларни ишга жойлаштиришга катта эътибор берди.

Л. Д. Рябевнинг номзодини муҳокама қилишда депутатлардан **Ю. Н. Шчербак, С. Я. Наумов, Ю. В. Неелов, Г. И. Ревенко, И. Н. Дьяков** қатнашдилар.

СССР Олий Совети Л. Д. Рябевни СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари этиб тайинлайди.

Баъзи бир жорий масалалар ҳам кўриб чиқилди. Мажлис тугади.

* * *

4 июлда сессия ўз ишини давом эттирди.

Янги совет парламенти аъзоларининг навбатдаги қизғин иш куни бошланди. Депутатлар Совет ҳукумати составини тузишни давом эттирмоқдалар.

Ҳамиша бўлганидек, эрталаб соат 10 да СССР Олий Советининг Мажлислар залида палаталарнинг навбатдаги қўшма мажлиси очилди.

Раислик қилувчи **А. И. Лукьянов** И. С. Силаевни СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари лавозимига тайинлаш тўғрисидаги масалани кўриб чиқишни таклиф қилади.

И. С. Силаев депутатларга қисқача нутқ билан мурожаат этди. У кейинги босқичда машинасозликнинг ишини анча кучайтириш имконини берадиган асосий вазифаларни таърифлаб, Ватанимиз машинасозлигининг тараққий этган индустриал давлатлар даражасига чиқиб олишини, қайта қуриш бизнинг олдимизга қўяётган вазифаларнинг ҳал этилишини таъминлайдиган комплекс иқтисодий, ташкилий ва техникавий чора-тадбирларни амалга ошириш зарурлигини таъкидлайди.

Ҳукумат аъзолигига номзод ҳозирги босқичда Совет ва Америка машинасозлик комплекслари имкониятларининг қиёсий маълумотларини муфассал таърифлади. Ҳозирча бундай қиёслаш бизнинг фойдамизга эмас. Аммо, деди нотиқ бизнинг программамиз бўлиб, бу программа анча қисқа муддатлар ичида илғор марраларга чиқиб олиш имконини беради. Табиийки, эскича маъмурий бошқарув усулларидан фойдаланиб, бунга эриша олмайсан.

Туб иқтисодийислоҳот доирасида асосий ишлаб чиқариш бўғинининг юксак самарали ишлаши учун шарт-шароитларни яратиш — ғоят муҳим вазифадир. Нотиқ илғор техникани яратиш суръатларини сезиларли равишда ошира олган машинасозлик корхоналарини аниқ-равшан мисол қилиб келтирди.

Бошқариш структурасини ўзгартиришни нотиқ комплекс ишини яхшилашнинг шартларидан бири деб ҳисоблайди. Корхоналар юксак даражада мустақил бўлиши зарур, деди у. Афсуски, ҳозирча бунга эришишга муваффақ бўлинмади.

Шу муносабат билан нотиқ улгуржи савдони ривожлантириш, буюртмачи корхоналар билан маҳсулот етказиб берувчилар ўртасидаги ўзаро муносабатлар муаммоларига муфассал тўхталиб ўтди.

Социалистик мамлакатлар билан ҳам, шунингдек Ғарбдаги илғор фирмалар ва корхоналар билан ҳам фаол бирлашиш машинасозлик маҳсулоти ҳажмларини оширишнинг, унинг техникавий даражаси, сифатини яхшилашнинг муҳим жиҳатларидан биридир, деб ҳисоблайди нотиқ. Бунда 1990 йилдан бошлабоқ валюта билан ўзини-ўзи таъминлаш принципини кенгроқ жорий этиш керак.

Нотиқ депутатларнинг машинасозликни ривожлантириш суръатлари тўғрисидаги саволларига жавоб қайтариб, ҳозир устун тармоқларга эмас, балки устун йўналишларга асосий эътиборни қаратиш кераклигини уқтирди. Масалан, қишлоқ хўжалиги учун техникани ким тайёрлашидан қатъи назар бундай техникани яратиш шулар жумласидандир.

Шу муносабат билан конверсияга нисбатан нуқтаи назар билдирилди. Орттирилган тажрибадан ва мавжуд имкониятлардан яна ҳам оқилона, ишнинг кўзини билиб фойдаланиш имконини берадиган давлат программасини ишлаб чиқиш зарурлиги таъкидланди.

Нотиқ инвестиция сиёсати масалаларига тўхталиб, келгуси беш йилликда айрим тармоқлар ёки комплексларни эмас, балки конкрет муаммони пул билан таъминлаш зарур, деди. Шундай таклифлар киритилди.

Ҳукумат аъзолигига номзод депутатларнинг саволларига жавоб қайтара туриб, ўзининг давлат қабулига муносабатини билдирди. Давлат қабули интизомни оширишда, ишлаб чиқаришда энг оддий тартиб ўрнатишда муайян роль ўйнади. Аммо юқори сифатли маҳсулот тайёрлаш жараёнида давлат қабули жамики вазифалар комплексини ҳал этмайди, кўпгина ҳолларда эса тўсқинлик ҳам қилади. Давлат қабули — комендантлик соатига ўхшаш фавқулодда чорадир. Бундай чора истеъмолчиларнинг ёки истеъмолчилар уюшмасининг талабига биноан муайян муддатга жорий этилиши мумкин ва лозим. Бундай чорани амалга оширганда давлат қабули қайси корхонада жорий этилган бўлса, ўша корхона ҳисобидан ҳақ тўлашда маъно бор.

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари лавозимига даъвогар СССР Олий Совети аъзоларининг саволларига жавоб қайтарди.

И. С. Силаев номзодини муҳокама қилишда депутатлардан **В. В. Касьян, Н. С. Сазонов, К. В. Фролов, А. Д. Меньшатов, В. И. Кисин, А. И. Чабанов** ва бошқалар иштирок этдилар.

СССР Олий Совети кўпчилик овоз билан С. С. Силаевни СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари этиб тайинлайди.

(ТАСС).

М. С. Горбачев Москвадан жўнаб кетди

Франция Республикасининг Президенти Ф. Миттераннинг таклифига биноан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Советининг Раиси М. С. Горбачев 4 июлда расмий визит билан Москвадан Парижга жўнаб кетди.

М. С. Горбачевнинг сафарида унга ҳамроҳлик қилувчи КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. Н. Яковлев, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Л. А. Воронин ҳам жўнаб кетдилар.

Аэродромда М. С. Горбачевни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари В. И. Воротников, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, В. А. Медведев, Н. И. Рижков, Н. Н. Слюньков, В. М. Чебриков, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлар А. П. Бирюкова, А. В. Власов, Ю. Д. Маслюков, Г. П. Разумовский, Д. Т. Язов, КПСС Марказий Комитетининг секретари О. Д. Бакланов кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида Франциянинг СССРдаги мувaққат ишлар вакили Ф. Бошато, РСРнинг СССРдаги элчиси И. Букур бор эдилар.

* * *

М. С. Горбачев шу куни Францияга келди. СССР ва Франциянинг Давлат байроқлари кўтарилган Париждаги Орли аэропортида Совет давлатининг бошлиғини Франция Президенти Франсуа Миттеран самолёт зинапояси олдида кутиб олди. СССРнинг Франциядаги элчиси Я. П. Рябов ва Франциянинг Совет Иттифоқидаги элчиси Жан-Мари Мерийон ҳам шу ерда эдилар.

Кутиб олиш чоғида М. С. Горбачевга олий ҳарбий иззат-икром кўрсатилди, аэродром майдонида қуролли кучлар уч туридан иборат фахрий қоровул саф тортиб турди, унинг бошлиғи Совет раҳбарига рапорт берди. Совет Иттифоқи билан Франциянинг Давлат гимнлари ижро этилди.

М. С. Горбачев ва Франсуа Миттеран фахрий қоровул сафи олдидан ўтиб, фахрий меҳмонлар учун мўлжалланган салон томон йўл олдилар. Бу ерда Совет давлати бошлиғига давлат министри, ташқи ишлар министри Ролан Дюма, давлат министри, экономика, молия ва бюджет министри Пьер Береговуа, Франция ҳукуматининг бошқа аъзолари таништирилди. Визитда иштирок этаётган совет расмий кишилари Франция Президентига таништирилдилар.

Франсуа Миттеран билан М. С. Горбачев табрик нутқлари сўзладилар.

* * *

Орли аэропортида тантанали кутиб олиш маросимидан сўнг М. С. Горбачев ва Франсуа Миттеран автомашинада Президент қароргоҳи — Елисей саройи яқинида жойлашган Мариньи саройига йўл олдилар. Совет Иттифоқидан келган олий мартабали меҳмон визит чоғида шу ерда туради.

Пойтахтга келиши билан Елисей саройида М. С. Горбачев билан Ф. Миттеран ўртасида дастлабки суҳбат бўлди. Давлат бошлиқларининг тор доирадаги мазкур мулоқоти, бу ерда тахмин қилишларича, 5 июль куни Совет — Франция ҳужжатларини имзолаш билан ниҳоясига етадиган бўлажак музокараларнинг руҳини белгилайди.

(ТАСС).

Сурхондарё область Ангор районидаги «Таллимарон» совхозида 2625 гектар майдонда ғўза ўстириляпти. Хўжалик коллективи бу йил ишни ташкил этишнинг янгича усулини қўллади: дастлабки оилавий звенолар тузилди. Ушбу суратлар Тошпўлат Хўжамуродов (чапдан) бошлиқ звено далаларида олинган. Т. Хўжамуродовнинг оиласи 10 гектар ерда деҳқончилик қилмоқда. Мажбурият катта — ҳосилдорликни 40 центнерга етказишмоқчи. Ғўза парвариши юксак мажбуриятга яраша олиб бориляпти. Шу кунгача ғўза қатор ораларига уч марта ишлов берилди.

В. МОЛГАЧЕВ суратлари.

БОЛАЛАРНИНГ ДАМ ОЛИШИГА КАТТА ЭЪТИБОР БЕРАЙЛИК

Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг болалар ёзги дам олишини уюштириш ва ўтказиш республика комиссияси Қашқадарё, Самарқанд областлари ва Фарғона водийси пионер лагерларининг муаммоларини қараб чиқди. Мажлисни комиссия раиси, Узсовпроф раиси Ҳ. Алимова олиб борди.

Мажлисда барча идоралар ҳам болаларнинг ёзги дам олишини уюштириш масалаларига етарли эътибор бермаётганлиги таъкидланди. Давлат агросаноат комитети системасидаги пионер лагерларининг кўпчилиги мослаштирилган биноларга жойлашган, у ерларда сифатли ичимлик сув йўқ, ошхоналар, ускуналар билан жиҳозланмаган, мебеллар, чойшаб, ёстиқ ва кўрпа жилдлари етишмайди. Мактаблар ҳузурида ташкил этилган кундузги лагерлар текширилганида, уларнинг кўпчилигида шундай аҳвол мавжудлиги аниқланди.

Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг республика комиссияси қабул қилинган тавсияларда область, шаҳар ва район комиссияларидан камчиликларни тугатиш талаб этилади.

(ЎзТАГ).

КПСС Марказий Комитетида

30—40-йиллар ва 50-йилларнинг бошлари давридаги репрессияларнинг қурбонлари хотирасини абадийлаштириш тўғрисида

КПСС Марказий Комитетининг шу масала юзасидан қабул қилган қарорида таъкидланишича, мамлакатда тарихий ва социал адолатни тиклаш мақсадида 30—40-йиллар ва 50-йилларнинг бошлари давридаги оммавий репрессияларнинг бегуноҳ қурбонлари бўлган барча гражданларни тўла-тўкис оқлаш соҳасида катта иш қилинмоқда. Оқланганлар ва уларнинг қариндош-уруғлари ҳуқуқларини оғишмай таъминлаш, уларга етказилган моддий зиён учун товон тўлаш чоралари кўрилмоқда, репрессияларнинг қурбонлари ёдгорликлари яратилмоқда, қабристонлар очилмоқда.

Шу билан бирга КПСС Марказий Комитетига тушаётган илтимослар, хатлар ва аризалардан маълум бўлишича, бир қанча республикалар, ўлкалар ва областларда репрессияларнинг қурбонлари хотирасини абадийлаштириш соҳасидаги иш ҳали етарли равишда уюшқоқлик ва изчиллик билан олиб борилмаяпти. Баъзи партия ва совет органлари муносиб фаоллик кўрсатмаяптилар, жамоатчиликнинг, КПСС Марказий Комитети 1989 йил 6 январь қарорига ва СССР Олий Совети Президиумининг 1989 йил 16 январь Фармонига мувофиқ тузилган махсус комиссияларнинг имкониятларидан дуруст фойдаланмаяптилар.

КПСС Марказий Комитети иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетларига, ўлка ва область партия комитетларига, шунингдек халқ депутатлари маҳаллий Советларида ишлаб турган коммунистларга репрессиялар қурбонларининг, шу жумладан сургун қилинган жойларда вафот этганларнинг хотирасини абадийлаштириш соҳасидаги ишни кучайтиришни таклиф қилди.

Улар дафн этилган жойларни расмий қабристонлар деб эътироф қилиш, ҳайкаллар ва ёдгорликлар қуриш юзасидан зарур чоралар кўриш лозим. Оммавий ахборот воситалари ўтказилаётган тадбирларни мунтазам равишда ёритиб борсинлар.

Халқ депутатлари Советларига репрессияларнинг қурбонлари, шу жумладан сургунда вафот этганлар дафн қилинган жойларни яхши тартибга келтириш ва муҳофаза қилиш чораларини ишлаб чиқиб, амалга ошириш тавсия этилди. Бу ишга ички ишлар ва давлат хавфсизлиги органлари кенг жалб этилсин. Ўзбошимчалик билан қабрларни кавлаш ва қайта дафн этиш ҳолларига йўл қўймаслик учун зарур тушунтириш иши ўтказилсин.

Советларнинг ижроия органларига қабристонларни тартибга келтириш ва ҳайкаллар ўрнатиш учун зарур маблағни қидириб топиш билан боғлиқ бўлган масалаларни ҳал этиш тавсия қилинди. Бунинг учун гражданлар ихтиёрий равишда тўплаган маблағни жалб қилиш тўғрисида жамоатчилик киритган таклифлар қўллаб-қувватланди.

◆ **БАРНАУЛ**

Даштли Олтой ўлкасининг «Родинский» давлат наслчилик заводида биринчи марта наслдор қўйларнинг ким ошди савдоси ўтказилди. Район миқёсида ўтказилиши мўлжалланган бу тадбир Бутуниттифоқ ким ошди савдоси бозорига айланди. Олтой ўлкасининг бу хўжалигида парваришланаётган майин толали қўйлар зоти Сибирдан ташқари, бошқа ерларда ҳам донг таратган. Бу қўйлардан биринчи навли мўл-кўп жун қирқиб олинади, улар кўп қўзилайди. Шу сабабли ким ошди савдосига Қирғизистон ва Бурятия, Пенза, Оренбург, Кўкчатов ва бошқа областлардан мутахассислар келишди. Савдо қизиб кетди. Энг зўр қўйнинг нархи 1350 сўм баҳоланди ва у тезда сотилиб кетди. Жами 350 минг сўмлик 600 та наслдор қўй сотилди. Харидорлар ҳам, олди-сотди савдосида катта фойда олган мезбонлар ҳам мамнун. Олтой ўлкаси майин жунли қўйларининг навбатдаги ким ошди савдосини 1990 йилда ўтказишга қарор қилинди.

◆ **ШЕКИ** (Озарбайжон ССР). Шеки ипакчилик бирлашмаси ҳузурида ташкил этилган «Герати» кооперативида миллий рўмолларнинг аввалги шуҳратини тиклашга киришилди. Усталар қадимий безакларни, ипак матога кашта туширувчи рассомларнинг услубларини ўргандилар, ишлаб чиқаришнинг унутиб юборилаётган ускуналари ўзлаштирилди. Ҳозир кооператорлар рўмолларнинг яна бир тури — шарқ мамлакатларида ҳамма даврларда машҳур бўлган шол рўмолни ишлаб чиқариш учун тайёргарлик кўрмоқдалар.

◆ **ГОРЬКИЙ**

Бу ерда яқинда ташкил этилган Нижегород Пушкин клубида кўргазма очилди. Унга СССР, ЧССР, Польша, Болгария ва ГДР нашрларини безаган, китоб кимга тегишли эканлигини билдирувчи уч юздан ортиқ нишонлар қўйилган. Шунинг учун ҳам кўргазма «Китоб нишонлари Пушкинномаси» деб аталади. Чехословакиянинг Бродзяна шаҳридаги А. С. Пушкин номли музей ана шу бой кўргазмани намойиш этмоқда. Кўргазма билан горькийликларгина эмас, Арзамас ва Болда аҳолиси ҳам танишмоқда.

(ТАСС).

БИРЛИГИМИЗНИ МУСТАҲКАМЛАЙЛИК

ҲАММАМИЗ МАСЪУЛ

М. С. Горбачевнинг Марказий телевидение орқали сўзлаган нутқида мамлакатимизда содир бўлаётган масалалар юзасидан аниқ ва лўнда фикрлар юритилди. Ошкоралик шароитидан ва демократиянинг кенг имкониятларидан ўзларининг ғаразли мақсадлари учун фойдаланишга, жамият ва умумхалқ манфаатига зид ҳаракатларни авж олдиришга қаратилган ҳар қандай кўринишлар кескин қораланди.

Мен чўлқуварман. Совет Армиясини тугатиб, меҳнат фаолиятимни Мирзачўлда бошладим. Бу ерда юзга яқин миллат ва элат вакиллари қишнинг қаҳратон совуғига, ёзнинг жазирама иссиғига бардош бериб, элимизга кўп, сифатли қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириб бермоқдалар.

Бутун мамлакат — бизнинг хонадонимиз, ягона уйимиз. Миллионларни ўзига бирлаштирган, ягона маслак ва ягона мақсад йўлига солган ана шу хонадоннинг тақдири — бугун ҳаммамизнинг қўлимизда. М. С. Горбачев айтганидек, унинг порлоқ истиқболи ва ёрқин келажагига миллатимиздан, маълумотимиздан, ёшимиз ва касб-коримиздан қатъи назар ҳар биримиз масъулмиз.

Бугун биз шу мамлакат тақдирини ўйлар эканмиз, жамиятимизни социал-иқтисодий ва сиёсий жиҳатдан қайта қуриш ҳақида, ҳар қандай можароли фикрларни четга йиғиштириб қўйиб, эртанги кунимизнинг фаровонлиги учун тезроқ амалий ишга киришиш ҳақида ўйлашимиз лозим, деган фикрдаман.

Худойқул ХОЛБЕКОВ,
Дўстлик район агросаноат бирлашмаси бош директорининг ўринбосари.

ГАРД ЮҚМАСИН

Фикрлар эркинлиги баҳонаси билан ўринсиз миш-мишлар тарқатувчилар кўпайиб қолди. Тўғрисини айтадиган бўлсак, уларнинг баъзилари миллатлар ўртасига душманлик уруғини сочишгача бориб етишяпти. Бунинг учун улар ҳатто минбарлардан ҳам фойдаланаётирлар. Яқинда бизда уруғвозлик можароси чиқиб қолди. Колхозда икки уруғ жанжал қилиб, қарийб бир ой дала ишларида барака бўлмади...

Бундан ярим аср муқаддам Фарғонадан кўчиб келиб, шу ерда муқим яшаб қолган ва туб аҳоли билан қариндош-уруғ бўлиб кетган кишиларга баъзилар «Фарғонангизга кетаверинг!» — дейишгача бориб етишди. Бу — инсофданми? Менинг ўзим масалан, ҳаётимнинг 50 йилини шу воҳада ўтказаётирман. Кўп йиллар партия, совет ташкилотларида ишладим. Воҳа халқ маорифи ва маданиятининг ривожланишида озми-кўпми ҳиссам бор, десам янглишмайман. Қолаверса, областда мен сингарилар кўп. Ҳаммамиз «25 мингчилар» сафида келганмиз.

Эл тинч бўлса, тотув яшаса, шунинг ўзи бахт эмасми? Ахир ҳаммамиз бир Ватан, бир ўлкада, таъбир жоиз бўлса Катта хонадонда яшаяпмиз-ку?! Ҳаммамиз бир мамлакат, бир хонадон қонунларига бўйсунамиз-ку? **«Ҳар бир одам,** — деди М. С. Горбачев, — **ўзи яшаётган мамлакат қонунларига бўйсуниши керак. Шундай қилсагина, миллатидан қатъи назар, ҳар бир гражданнинг ҳуқуқига гарантия берилиши мумкин».** Мен бу сўзларни қўллаб-қувватлайман. Дўстлигимизга чанг юқтиришга уринаётган ҳар қандай кимсалар эл олдида фош этилиб, тийиб қўйилиши керак.

Соҳиб РЎЗИЕВ,
партия, уруш ва меҳнат ветерани, Иттифоқ миқёсидаги пенсионер.
Термиз шаҳри.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва СССР Министрлар Советидан

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва СССР Министрлар Совети Коммунистик партия билан Совет давлатининг таниқли арбоби, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Андрей Андреевич Громико узоқ давом этган оғир касалликдан кейин 1989 йил 2 июль куни 80 ёшида вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қиладилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ	СССР ОЛИЙ СОВЕТИ	СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

Партия турмуши: қайта қуриш қандай боряпти?

ДЕМОКРАТИЯ САБОҚЛАРИ

БУНДАН икки йил аввал, райкомнинг ташкилий пленуми бўлиб ўтган куннинг эртасига далаларни айланар эканман, «Когон» совхози бўлимларидан бирида ғумай босиб кетган пахтазор устидан чиқиб қолдим. Совхоз директори О. Ҳасанов ҳам, партия комитети секретари Р. Тўхтаев ҳам пайкал четида бўйин эгганча туришарди.

Сирасини айтганда, айб раҳбарларда ҳам эмасди. Ҳамма гап меҳнат ресурсларининг тақчиллигида эди. Бу фақат «Когон» совхозигагина эмас, балки райондаги барча хўжаликларга хос иллат эди. Бир томондан область маркази, иккинчи томондан Когон шаҳри қисиб қўйган далалар аслида ҳувиллаб қолганди. Кун бўйи деҳқончилик қилиб, рўзғор тебратолмай қолган кўпчилик эркаклар шаҳарга ишга кетишган.

Аҳвол шу даражага етган эдики, дала ишларининг айни қизғин палласида райком бюросининг қарори билан кетиб қолган ана шу механизаторлар корхона ва ташкилотлардан ўз хўжаликларига командировка қилиниб тазйиқ остида ишлатиларди. Район территориясидаги Қоровулбозор массивида жойлашган совхозлар эса вобкентлик ва ғиждувонликларга ижарага берилиб, улар 70—80 километрдан қатнаб ишлар эканлар.

Раҳбар сифатида бу менинг учун кутилмаган вазият эди. Чунки илгари мен ишлаган Ғиждувон районида бунинг тескариси эди. У ерда меҳнат ресурсларининг ҳаддан ташқари кўплиги натижасида одамларни иш билан таъминлашнинг ўзи муаммо бўлиб қолганди. Бу ерда эса бутун бир бригадалар, бўлимлар ишчи кучларисиз қолган.

Хўш, одамларни қандай қилиб қадрдон даласига қайтариш мумкин? Райком бюросида кўпчилик бўлиб шу ҳақда фикрлашдик. Йўл битта. У ҳам бўлса хўжалик юритишнинг пудрат усулларига кенг йўл очиб беришдан иборат эди. Кўпчилик шу фикрни маъқуллади.

Кўзланган режани амалга ошириш учун қишлоқма-қишлоқ, ҳовлима-ҳовли юриб, кишилар ўртасида тушунтириш ишлари олиб боришга тўғри келди. 1987 йилда қишлоқ хўжалигида ишловчиларнинг ўндан бир қисмини янгича ишлашга кўндира олдик. Чунки бу тадбир ҳам навбатдаги кўзбўямачилик деган тушунча одамлар онгида сақланиб қолганди.

Дастлабки йилиёқ пудратчилар бошқаларга нисбатан 1,5—2 баравар кўп ҳосил етиштиришди. Қилган даромадлари ҳам шунга яраша бўлди, албатта. Айниқса «Когон» совхози ва «Коммунизм» колхозида кескин бурилиш юз берди. Жумладан, «Коммунизм» колхозида пахта ҳосилдорлиги қисқа муддат ичида 17 центнердан деярли 30 центнерга кўтарилди. «Коммунизм» совхозида рентабеллик даражаси олти процентдан йигирма процентга кўтарилди. Энг муҳими, фақат пахта далаларидагина эмас райкомнинг хўжалик ишига раҳбарлик услубида ҳам чуқур илдиз отган қоғозбозлик, расмиятчилик ўрнини амалий тарғиботчилик эгаллай бошлади. Пудратчи оилалар эришган натижалар ташвиқот ва тарғибот ишларининг таъсирчан қуроли бўлди. Партия ташкилотлари пудратчилар тажрибасини зўр бериб тушунтирдилар.

Ўтган йили райондаги барча хўжаликларда бригада ва оила пудрати тўла жорий қилинди. Энди шаҳарда ишлайдиганлар ҳам оилавий бригадаларнинг тўла ҳуқуқли аъзоларига айланишди. Меҳнат кунидан кейин қишлоқ жойларида яшайдиган кўпчилик ишчилар, қурувчилар, транспортчилар кетмон кўтариб далага чиқадиган бўлишди.

Натижа кутилганидан ҳам зиёда бўлди. Ўтган йили районда ҳар гектар ердан пландаги 23,6 центнер ўрнига 25,1 центнердан ҳосил кўтарилди. Етиштирилган жами пахтанинг 64 проценти машиналарда терилиб, бу соҳадаги план 149 процент қилиб бажарилди.

Когон шароитида бу фавқулодда ютуқ эди, албатта. Деярли ўн йил мобайнида қолоқлик гирдобидан район меҳнаткашларининг бу хилдаги йирик одимлашида ҳеч қандай мўъжиза йўқ. Ҳамма нарса меҳнатнинг қадр-қиммати жойига қўйилиши, манфаатдорлик принципига тўла амал қилинишида бўлди.

Райком қишлоқ хўжалик мутахассислари, ўрта бўғин кадрларида ўз кучларига ишонч туйғусини пайдо қилди. Талабчанликни масъулият ҳиссини кучайтириш билан уйғунлаштириб, ишбилармон, ташаббускор коммунистларни юзага чиқарди. Район партия комитети кадрлар резервини мана шундай кишилардан шакллантирдик. Номенклатура ҳисобидаги лавозимлар рўйхати деярли икки бараварга қисқартирилиб, номзодлар сони эса аксинча икки баравар кўпайтирилди. Айрим ношуд раҳбарларни бир курсидан иккинчисига кўчириб ўтказиш ҳолларига барҳам бердик.

Бундан бир неча йил аввал сояда юриб, қобилиятлари кўзга ташланмаган ёшлар партия аъзоси бўлмасалар ҳам раҳбарлик ишларига дадил кўтарилдилар. «Когон», «Бухоро», совхозлари, Калинин номли колхоз бош агрономлари Ў. Одилов, С. Мирзаев, Қ. Розиқов ана шулар жумласидандир. КПСС аъзолари сафини ҳам мана шундай кишилар ҳисобидан тўлдирмоқдамиз. Шу йилнинг бошидан буён 45 киши партия аъзолигига қабул қилинди. «Партия XXII съезди» совхози зоотехниги Раҳмат Муҳамедов, «Коммунизм» колхози бош инженери М. Рашидов ва бошқа ўнлаб партия аъзолари жанговарлик қуригидан қандай ўтаётганликларини амалий иш билан кўрсатмоқдалар.

Шундай масъулиятни ҳис қиладиган кадрларга таяниб, қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш соҳасида янги тадбирларга қўл урмоқдамиз. Шу йил бошидан Қоровулбозор массивидаги совхозлар район ихтиёрига қайтарилди. Уларнинг базасида эксперимент тариқасида «Бухоро» қурилиш аграр бирлашмаси ташкил этдик. Агрофирмада пахтачилик билан бирга озуқачилик, сабзавотчилик ва полизчиликни ривожлантириш, маҳсулотни қайта ишлаш корхоналари қуришни кўзда тутганмиз. Массивдаги майдонларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш бўйича таъсирчан тадбирлар белгиланмоқда.

Шу йилнинг ғўза парвариши дастлабки кунидан район хўжаликлари областда биринчи бўлиб суғориш сувидан пулли фойдаланиш тартибига кўчишди. Шу мақсадда идеология ходимлари сув хўжалиги мутахассислари, сувчилар, бригада бошлиқлари, пудратчилар ўртасида кенг тушунтириш ишлари олиб боришмоқда. Сувдан тежаб-тергаб фойдаланиш масаласига моддий манфаатдорлик асосида ёндашиш яхши самаралар бериши шубҳасиздир.

Район партия, совет ташкилотлари аҳолининг шахсий ёрдамчи хўжаликларини ривожлантиришга ҳам эътиборни кучайтиряпти. Бу соҳада «Коммунизм» колхозининг меҳнат ветерани С. Сафаров бошлаб берган ташаббус районда кенг оммалашмоқда. У шахсий жамғармалари ва хўжаликдан олган қарз эвазига Қозоғистон ССРнинг Чимкент областидан йигирма бошдан зиёдроқ зотли қора мол харид қилиб, хонадонида ферма хўжалиги ташкил қилди. Калинин номли колхоздан Ж. Бобомуродов биринчилардан бўлиб унга эргашди.

Ҳозир районда етмишдан кўпроқ хонадонлар ферма хўжаликларига асос солишди. Улар 424 бош қорамол парвариш этишмоқда. Фақат шу йил ҳисобига ана шу хўжаликлар давлатга 36 тонна серқаймоқ сут топширишди. Улар етиштираётган маҳсулот районда озиқ-овқат муаммосини ҳал қилишга самарали ҳисса бўляпти.

Янгиланиш идеологияси меҳнат кишиси эҳтиёжларини биринчи даражага чиқаришни тақозо этмоқда. Қаерда бунга аҳамият берилмаса, у ерда маънавий муҳитга путур етади. «Аралводстрой»нинг районимиздаги 39-механизациялашган кўчма колоннасида юз берган хунук воқеа буни кўрсатиб турибди.

Кейинги пайтда колонна раҳбарлари қурувчиларнинг талаб ва эҳтиёжларини назар-писанд этмай қўйишди, ҳаққоний эътирозларга амалий иш билан жавоб беришмади. Оқибатда коллектив икки группага бўлинди. Бири маъмурият томонида турса, иккинчиси раҳбарларни ишдан четлаштиришни қатъиян талаб этди. Колонна бошланғич партия ташкилотининг секретари Н. Шульгин шундай фавқулодда вазиятда принципиал позицияни эгалламади, келишувчилик йўлини тутди. Натижада колоннада иш ташлаш юз берди. Область партия комитети бюроси масалани адолатли ҳал қилиш учун бу ишга аралашишига тўғри келди.

Яқинда район партия комитетининг бюроси кўчма колоннада юз берган ҳодиса сабабларини чуқур муҳокама қилди. Келгусида бундай аҳвол такрорланмаслиги тадбирлари кўрилди. Принципсизлик қилгани учун бошланғич партия ташкилотининг секретари Н. Шульгинга нисбатан партиявий жазо берилди.

Бюро мажлисида бошқа меҳнат коллективларидаги маънавий-сиёсий вазият ҳам таҳлил этилди. Район ва шаҳардаги социал-иқтисодий муаммоларни ҳал этишни тезлаштириш юзасидан жиддий фикрлашиб олинди. Меҳнаткашларнинг эътирозларига сабаб бўлган дренаж тармоғи қурилишини тезлаштириш тадбирлари кўрилди. 1991 йилда мазкур объектни тўла қувват билан фойдаланишга топшириш кўзда тутиляпти. Бу тадбир районда сизот сувлар сатхини кескин пасайтиришга имкон бериб, кўпчилик эътирозлар ўз-ўзидан кун тартибидан тушиб қолади. Районда «Турар жой», «Саломатлик» ва бошқа яна бир қатор социал программалар муваффақиятли амалга оширилмоқда.

Умуман, қайта қуриш ва ошкоралик партия ташкилотларини жиддий синовдан ўтказяпти. Партия олға сурган янгиланиш идеологиясини қўлламай туриб, бу синовларга бардош бериш қийин.

З. ШАРИПОВ,
Когон район партия комитетининг биринчи секретари.

ГАЗЕТАНИНГ ШУ СОНИГА ХАБАР

ЯНА БИР ОФАТ

АНДИЖОН (ЎзТАГ мухбири К. Низомов). Областнинг шаҳар ва қишлоқларида яна табиий офат рўй берди. Жалолқудуқ, Қўрғонтепа, Марҳамат, Пахтаобод районларидаги аҳоли пунктлари ва экинзорларга 2 июлдан 3 июлга ўтар кечаси аввал дўл ёғди, кейин жала қуйди, сўнгра сел босиб келди.

Хўжаобод районидаги «Россия», «Дўстлик» ва Ҳамза номли колхозлар, айниқса, катта зарар кўрди. Бу ерда пахса деворли юздан ортиқ эски ҳовли-жой вайрон бўлди.

Районда дарҳол оператив штаб тузилди. Штаб даставвал посёлкаларга анчагина ўт ўчириш автомашиналарини юборди. Улар ҳовли-жойларга бостириб кирган тизза бўйи сувни чиқариб ташладилар.

Хўжаликларнинг далаларида аҳвол мураккаб. Хўжаобод районидаги қарийб ўн минг гектар ердаги ғўза, 570 гектар боғ ва узумзорлар, 500 гектар ердаги сабзавот зарарланди. Кўп далаларда гулга кирган ғўзаларнинг учигина кўриниб турибди.

— Биз районнинг барча аҳолисига мурожаат қилдик, — деб ҳикоя қилади штаб бошлиғи, район партия комитетининг биринчи секретари Собиржон Ашуров. — Асосий вазифа экинзорларни қутқариб қолишдир.

Областда ҳаммаси бўлиб табиий офатдан 13 минг гектар экинзорга, 6 минг гектар боғ ва узумзорга зиён етди. Кўрилган зарар ҳисоблаб чиқилмоқда.

Офат содир бўлган зонага ёрдам бериш учун областнинг бошқа районларидан механизациялашган отрядлар жўнатилди.

Диққат: оммалаштиришга арзигулик тажриба

АТЛАС УЙДА ТЎҚИЛАДИ

Андижон область савдо-саноат бирлашмаси хонадонларга ўрнатиш учун 500 та атлас тўқиш дастгоҳи тайёрлашга буюртма берди. Дастгоҳлар энг аввало қўлда атлас тўқишни ўзлаштириб олган кўп болали хонадонларга ўрнатиб берилади. Улар хом ашё билан таъминланади. Хонадон бекалари уй ишларидан бўш вақтда атлас тўқишлари, бу касбни болаларига ҳам ўргатишлари мумкин.

Нима учун атласни хонадонларда тўқишга қарор қилинди? Биз ана шу савол билан область савдо-саноат бирлашмаси бошлиғи Одилжон Содиқовга мурожаат қилдик.

— Қўлда тўқилган атласга талаб кескин ортиб бормоқда, — деди у. — Бу соҳада харидорлар талабини ўрганиш мақсадида ўтган йили Андижон шаҳрида қўлда атлас тўқиладиган цех очган эдик. Тайёрланган маҳсулотлар савдо тармоқларида туриб қолмаяпти. Цехда савдо ташкилотларидан тушаётган буюртманинг ўндан бир қисмини тайёрлашга ҳам улгуриб бўлмаяпти. Бунинг устига яқинда Андижонга ташриф буюрган хитойлик, ҳиндистонлик, ҳатто белгиялик савдо фирмаларининг вакиллари ҳам қўлда тўқилган атлас етказиб бериш юзасидан шартнома тузишимизни таклиф қилишди.

Дарҳақиқат, мамлакатимизда амалга оширилаётган қайта қуриш қадимий анъаналарнинг тикланишига, халқ орасида миришкорлик қарор топишига хизмат қилмоқда. Қолаверса, бу янгиликнинг социал-иқтисодий аҳамияти ҳам катта. Чунки серфарзанд оилаларнинг бекалари фойдали-ижтимоий меҳнат қилишга вақт топишолмайди. Иккинчидан, янги фабрикалар қурилиши учун кўп маблағ талаб қилинади. Енгил саноатда битта иш жойини ташкил қилиш давлатга ўртача 10—12 минг сўмга тушади. Дастгоҳлар хонадонларга ўрнатилган тақдирда эса, унга бир неча ўн баробар кам маблағ сарфланади.

Андижонлик маҳаллий саноатчилар ана шу йўл билан халқ учун зарур истеъмол моллари ишлаб чиқаришни икки баробардан зиёдроқ кўпайишини кўзда тутишган.

К. НИШОНОВ.

ЯНГИ ТЕХНИКА ИМКОНИЯТИ

Суратда: инженер-конструктор В. Маурер (чапдан), бўлим мудири В. Коробкин ва инженер-конструктор В. Эльман видеоахборотларни алгоритмлар ёрдамида тадқиқ қилишаётган пайт. Тадқиқот ишларини олиб боришда уларга «Кибернетика» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасида яратилган «Диалог-512» аппарати яқиндан ёрдам беряпти.

Мутахассисларнинг фикрича, бу аппаратдан кенг фойдаланиш меҳнат унумдорлигини ошириш ҳамда иш шароитларини яхшилашга кенг имкониятлар яратади.

Р. НУРИДДИНОВ сурати (ЎзТАГ).

• Янгиликдан хабарингиз борми?

Россияда ўқишади

Ҳозирги пайтда Ўзбекистонда соғлиқни сақлашнинг муҳим муаммоларидан бири малакали мутахассис кадрларнинг етишмаслигидир. Ҳар йили республика медицина олий ўқув юртларида 3 минг 500 дан зиёд турли ихтисосликдаги врачлар тайёрланишига қарамай, бугунги кунда яна 18 минг атрофида мутахассис кадрларга эҳтиёж сезилмоқда. Бу муаммо яқин келгусида қандай ҳал этилади! Биз ана шу савол билан Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министри С. М. БАҲРОМОВга мурожаат этдик.

— Чиндан ҳам республикамизда малакали врач мутахассисларга бўлган талаб ошиб бормоқда. Бунда ҳар йили 10 минг атрофида хотин-қиз врачларнинг ҳомиладорлик ва кичик ёшдаги болаларини боқиш билан боғлиқ бўлган отпускаларини ҳам инобатга олиш керак, албатта. Бу муаммоларни ҳал этиш мақсадида кадрларни кўплаб ўқитадиган бўлсак, Ўзбекистон медицина институтларининг мавжуд моддий-техника базаси студентлар қабулини кўпайтиришга имкон бермайди.

Юқоридаги муаммолардан келиб чиқиб, келгусида врач кадрларга бўлган эҳтиёжни тўла қондириш мақсадида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг кўмагида Россия федерацияси ва Украина ССРнинг медицина институтларига маҳаллий ёшларни ўқишга кўплаб юбориш масаласини оқилона ҳал этишди. РСФСРнинг 20 тадан зиёд медицина институтларида 2000 га яқин, Украина медицина олий ўқув юртларида эса 200 атрофида студент-ёшларнинг таълим олиши учун имконият яратилмоқда.

Абитуриентларни конкурсдан ташқари қабул қилиш Тошкент шаҳрида амалга оширилади. Ҳужжатлар қабул қилинадиган жой ва кириш имтиҳонлари топшириладиган кунлар республика газеталарида маълум қилинаётган эълонларга биноан бажарилади. Тегишли имтиҳонларни муваффақиятли топширган йигит ва қизлар ўзлари танлаган медицина институтининг даволаш ёки педиатрия факультетларига қабул қилинади.

Медицина олий ўқув юртларига тавсия этиладиган ёшларнинг конкурсда қатнашувларини муваффақиятли таъминламоқ учун биринчи навбатда уларнинг ғоятда истеъдодли ва билимли эканликларига эътибор беришимиз лозим. Бунинг учун биз ана шу масалада яқиндан ёрдам кўрсатишлари учун партия, совет ва комсомол ташкилотлари, касаба союз комитетларидан жойларда тегишли тушунтириш ва ташкилотчилик ишларини олиб боришларини сўраймиз.

Шунингдек, хайрли ва юксак инсонпарварлик ҳисобланган шифокорлик касбини эгаллаш иштиёқидаги ёшларимизга ҳам мурожаат этар эканмиз, қулай имкониятдан ўринли фойдаланишларини сўраймиз.

Россия ва Украинанинг етакчи олий медицина билим даргоҳларида таълим оладиган бўлғуси ҳамкасбларимиз орадан кўп вақт ўтмай, юқори малакали тажриба ва билимга эга бўлиб, сафимизга қайтиб келадилар ва Ўзбекистонда соғлиқни сақлаш ишларини янада тараққий эттиришда муносиб ҳисса қўшадилар, деб ишонамиз.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

Ш. И. ЭРГАШЕВ ва Ж. Р. ҲАМРОЕВ ЎРТОҚЛАРГА «ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ АРТИСТИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республика кино санъатини ривожлантиришга катта ҳисса қўшганлиги, бадиий юксак образлар яратганлиги ва фаол жамоатчилик иши учун республикада хизмат кўрсатган артистлар — «Ўзбекфильм» киностудияси актёрлари Шуҳрат Иброҳимович Эргашев ва Жавлон Раззоқович Ҳамроев ўртоқларга «Ўзбекистон ССР халқ артисти» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари
А. РОМАНОВСКИЙ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Л. БЕКҚУЛБЕКОВА.

Тошкент шаҳри,
1989 йил 29 июнь.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг шу йил июнь ойидаги Фармонларига кўра, республикани социал-иқтисодий ривожлантириш вазифаларини ҳал этишдаги хизматлари, меҳнатда юксак кўрсаткичларга эришганликлари ва қайта қуришда фаол қатнашганликлари учун алоҳида ўрнак кўрсатган меҳнаткашларга фахрий унвонлар берилди: 4 киши республикада хизмат кўрсатган саноат ходими, 1 киши республикада хизмат кўрсатган транспорт ходими, 1 киши республикада хизмат кўрсатган аҳолига хизмат қилиш соҳаси ходими, 1 киши республикада хизмат кўрсатган пахтакор, 2 киши республикада хизмат кўрсатган бинокор, 15 киши республикада хизмат кўрсатган журналист, 4 киши республикада хизмат кўрсатган фан арбоби, 9 киши республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби унвонларига ва бошқалар тегишли унвонларга сазовор бўлдилар. 15 киши Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг мазкур масала юзасидан чиқарган Фармонлари ва хабарлари Ўзбекистон ССР Олий Советининг ведомостларида, шунингдек область ва Тошкент шаҳар газеталарида эълон қилинади.

Ўзбекистон ССРнинг Тиллар тўғрисидаги Қонуни лойиҳаси— умумхалқ муҳокамасида

АНИҚЛИК КЕРАК

Кейинги пайтларда тил муаммоларини тўғри ҳал қилиш, миллий тиллар тараққиётига эътиборни кучайтириш, бу тилларга давлат тили ҳуқуқини беришдек ниҳоятда зарур масалага партиявий ғамхўрлик кучайди. Шунга кўра, сўнгги даврларда Болтиқбўйи республикалари, Тожикистонда маҳаллий халқларнинг тилларига давлат тили ҳуқуқи ва мақоми берилди.

Мана, матбуотда ўзбек тили тараққиёти ва ривожланишини талаблар даражасига кўтариш, унинг ҳуқуқини оширишни кўзда тутувчи Қонун лойиҳаси эълон қилинди.

«Умумий қоидалар» бобининг «Ўзбек тилининг ҳуқуқий статуси», «Тилларни ривожлантириш кафолати», «Рус тили — миллатлараро муомала воситаси» каби моддаларидаги талқинлар ўринли ва ўйлаб берилган. Рус тилига берилган таъриф ва талқинлар тушунарли, ҳуқуқий асосларга суянилган ҳолда, Ўзбекистондан «ташқарига жўнатиладиган расмий хат-ҳужжатлар асосан рус тилида ёки ҳар икки томон учун мақбул тилда тузилади», деб кўрсатилганлигининг ўзи кенг қамровли.

Шунингдек, V бобнинг 18-моддасида баён этилган, «Маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишларни қараб чиқиш чоғида маъмурий жавобгарликка тортилаётган шахслар ҳамда ишда қатнашаётган бошқа шахслар она тилини қўллаш ва агар маъмурий иш олиб борилаётган тилни билмасалар, таржимон ёрдамидан фойдаланиш ҳуқуқига эгадирлар», деган фикрда ҳам ўзбек тилининг ҳуқуқий талқини ўринли берилган.

Шу ўринда, бизнингча, таржимондан фойдаланиш ҳуқуқига янада катта аҳамият бериш лозим. Бу нарса лойиҳанинг деярли барча моддаларида кенг илдиз орттирилса мақсадга мувофиқ бўлур эди. Чунки лойиҳанинг деярли 8 бобида «ўзбек тилида, рус тилида ёки томонлар учун мақбул бўлган бошқа тилда» каби жумлалар бор. Нега энди мазкур моддалар шартини амалга оширишда ҳам таржимондан фойдаланиш мумкин эмас?

Лойиҳанинг 10-моддасида «Ўзбекистон ССР Олий давлат ҳокимияти ва бошқарув органларининг ҳужжатлари ўзбек тилида қабул қилинади, рус тилига таржима қилинади, республиканинг расмий нашрларида ўзбек тилида эълон қилинади ва рус тилига таржима қилинади», деб тўғри ва ишончли таъриф берилади-ю 13-моддага келиб, «Ҳужжатлар тили»да худди юқорида қайд этилган мазмундаги фикр, «Ўзбекистон ССРдаги муассаса, корхона ва ташкилотларда ҳужжатлар ўзбек тилида ва рус тилида ёзилади» деб кўрсатилади. Бу мантиқан 10-моддани инкор қилади.

Лойиҳанинг баъзи моддаларида ана шундай мантиқан чалкаш, мавҳум фикрлар учрайди.

Чунончи, 25-моддада «Республиканинг олий ва ўрта махсус ўқув юртларида ўқиш ўзбек тилида ва рус тилида, тегишли шароитлар мавжуд бўлган жойларда эса бошқа тилларда олиб борилади» дейилади. Ваҳолонки, лойиҳа эълон қилинмасдан олдинлари — узоқ йиллардан бери ўқишлар миллий тил ва яшаш тарзига кўра ўзбек ва рус тилларидагина эмас, қозоқ, тожик, корейс, қрим татар тилларида ҳам олиб борилганлиги ҳаммага аён-ку?

Ҳужжатнинг 26-моддасида «Ўзбекистон ССР гражданларининг дарслар ўзбек тилида ўргатилмайдиган умумий таълим мактабларида, ҳунар-техника билим юртларида, ўрта махсус ва олий ўқув юртларида ўқув программасининг мажбурий фани сифатида ўзбек тилини ўрганиши» тўғри белгиланган. Лекин шу ўринда «дарслар рус тилида ўтилмайдиган умумий таълим мактабларида, ҳунар-техника билим юртларида, ўрта махсус ва олий ўқув юртларида ўқув программасининг мажбурий фани сифатида рус тилини ўрганишини таъминлайди», деган жумлалардан сўнг **«университет ва педагогика олий ўқув юртларидан ташқари барча олий ўқув юртларида ўзбек тили фан сифатида ўрганилиши шарт»** деган фикр илова қилинса айни муддао бўларди. Чунки шу кунгача техника ва бошқа олий ўқув юртларида маҳаллий кадрлар она тилида ўқимас эдилар. Маълум курсларда она тилини ўрганишнинг мажбурийлигини қонун билан белгилаб қўйиш она тили ривожланишининг гарови ҳамдир.

Қисқаси, ўзбек тилига давлат тили ҳуқуқини бериш тўғрисидаги ушбу Қонун лойиҳаси илмий ва амалий, қолаверса ҳуқуқий ва мантиқий таҳрирга муҳтож.

Ҳ. УЗОҚОВ,
Тошкент автомобиль ва йўллар институти ўзбек тили кафедраси доценти.

Таклифларим

Республикамиз меҳнаткашлари қатори биз ҳам Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССРда Тиллар тўғрисидаги Қонун»нинг лойиҳасини қизғин муҳокама қилдик. Лойиҳанинг ютуқларидан кўз юммаган ҳолда, ҳали унинг устида анча-мунча меҳнат қилиш зарурлиги кўриниб турибди.

Лойиҳа моддаларидаги фикрлар бир-бирини инкор этади. 12-моддани олинг. «Муассаса, корхона ва ташкилотнинг ходимлари билан раҳбар ўртасидаги хизмат юзасидан бўладиган муносабатларда муомала ва ахборот тилини тобе ходим танлайди», дейилган. Лекин давоми-чи? «Раҳбар муомала ва ахборот тили сифатида ўзбек тилини ёки рус тилини қўллаши мумкин». Ушбу модданинг сўнгги жумласини қуйидагича ўзгартишини таклиф этамиз: **«Раҳбар муомала ва ахборот тили сифатида давлат тилини ёки тобе ходим мурожаат қилган тилни қўллаши шарт».**

Лойиҳадаги 28-модданинг «Ўзбекистон ССРда фильмлар ва бошқа томошабоп асарлар ўзбек тилида яратиш таъминланади. Кейин бу асарлар рус тилига ва бошқа тилларга таржима қилинади» жумласига эътибор берайлик. Аввало, ҳар бир республика санъаткорлари ўз халқи учун асарлар яратишга бурчли. Муваффақиятли чиққан асарлар ҳеч қандай кўрсатмасиз ҳам таржима қилинаверади. Бу ерда «Кейин бу асарлар рус тилига ёки бошқа тилларга таржима қилинади», деган жумла ортиқча.

30-моддага ҳам аниқлик киритиш лозим: «Ўзбекистон ССРда шаҳарлар, посёлкалар, қишлоқлар, майдонлар, кўчалар ва бошқа территориал объектлар номлари ягона миллий шаклда берилади, муассасалар, корхона ва ташкилотларнинг номлари зарур ҳоллардагина рус тилига ва бошқа тилларга таржима қилинади».

Лойиҳага **«Ўзбек тилини ўрганиш республика аҳолиси учун мажбурийдир»**, деб номланган янги боб қўшилишини истаймиз.

Қ. ҚАЮМОВ,
ишчи.

МХРда халқаро анжуман очилди

Улан-Батор, 3 июль. (ТАСС). Бугун бу ерда «Журналистлар мулоқоти ва Осиё-Тинч океан регионии халқлари ўртасидаги ишонч, ҳамжиҳатликни мустаҳкамлаш» — деган шиор остида оммавий ахборот воситалари вакилларининг халқаро анжумани бошланди. Афғонистон, Бангладеш, Вьетнам, Ҳиндистон, КХДР, Лаос, МХР, Сингапур, Совет Иттифоқи, Филиппин ва Япониядан келган журналистлар икки кун мобайнида сайёрамиз шу қисмининг бир қанча долзарб муаммоларини муҳокама қиладилар.

Журналистлар учрашуви одамларнинг ер юзида тинч ҳаётга умиди мустаҳкамланган бир пайтда, халқаро иқлим соғломлашаётган даврда ўтяпти, дейилади МХР Министрлар кенгашининг Раиси Д. Содномнинг учрашув қатнашчиларига табригида. Бу журналистларнинг воқеаларни холис ёритишдаги масъулиятини оширади, халқлар ўртасидаги ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашга ёрдам беради. Осиё-Тинч океан региони мамлакатлари ўртасида ҳамкорлик муносабатларининг мустаҳкамланиши улар фаровонлиги ошишига кўмаклашибгина қолмай, айни вақтда тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашишига салмоқли ҳисса қўшади.

Совет делегациясига СССР халқ депутати, Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениесининг раиси, «Қишлоқ ҳақиқати» — «Сельская правда» республика газетасининг муҳаррири А. Ғ. Мухторов бошчилик қилмоқда. У ТАСС мухбири билан суҳбатда ўз ҳаққоний сўзи билан кишилар онги ва қалбларига таъсир кўрсатиш, иш тажрибаси билан ўртоқлашиш имконияти бўлган турли мамлакатлар журналистлари учун бу учрашув муҳим аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади.

АКТИВЛАР ЙИҒИЛИШИ

Ўзбекистон уруш ва меҳнат ветеранлари республика, Тошкент область ва Тошкент шаҳар кенгашлари активларининг йиғилиши бўлди. Унинг қатнашчилари СССР халқ депутатлари съезди қарорларидан келиб чиқадиган вазифаларни муҳокама қилдилар. СССР халқ депутати, Ўзбекистон уруш ва меҳнат ветеранлари республика кенгашининг раиси Р. Ғ. Ғуломов доклад қилди.

Докладда ва нутқларда съезд совет жамиятини ривожлантиришда тарихий босқич бўлганлиги таъкидланди. Съезд демократиялаш ҳақиқатан ҳам ривожланаётганлигини, халқнинг ўз-ўзини англаши кучаяётганлигини намойиш этди. Мамлакат давлат ҳокимиятининг олий органи ветеранлар учун қўшимча имтиёзлар ҳақида қарор қабул қилди.

Ветеранлар ташкилотлари олдида катта вазифалар турганлиги таъкидланди. Улар турар-жойларда, айниқса, ёшлар орасида тарбиявий ишларни кучайтиришлари зарур. Катта ҳаёт тажрибасига эга бўлган кишилар миллатлараро муносабатларни мустаҳкамлаш учун кўп иш қилишлари мумкин.

Ветеранлар бебошларнинг қайта қуришга қарши кучларнинг Фарғона областидаги хатти-ҳаракатларини қаттиқ қораладилар. Бундай фожиа энди ҳеч қачон ва ҳеч қаерда такрорланмаслиги керак.

СССР халқ депутати сифатида съезд ишида бевосита қатнашган Р. Ғ. Ғуломов ҳозир бўлганларнинг саволларига жавоб қайтарди.

(ЎзТАГ).

Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш базасини яратиш ҳамда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини кичик техника билан таъминлаш тўғрисида

УЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ РАИСИНИНГ БИРИНЧИ УРИНБОСАРИ, РЕСПУБЛИКА ДАВЛАТ АГРОСАНОАТ КОМИТЕТИ РАИСИ И. Ҳ. ЖУРАБЕКОВНИНГ 30 ИЮНЬ КУНИ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА УТКАЗИЛГАН КЕНГАШДА СУЗЛАГАН НУТҚИ

Ҳурматли ўртоқлар!

Ўзбекистон колхоз ва совхозлари мева-сабзавот маҳсулотлари, узум етиштириш ҳажмларини кўпайтирмоқдалар. Уларнинг ўсиши 12 процентни ташкил этди. Экинлар структурасини такомиллаштириш, агросаноат комплексини бошқаришнинг янги шаклларини вужудга келтириш сабзавот ва картошка экиладиган майдонларни 90 минг гектардан зиёдроқ ошириш имконини беради. Боғ ва токзорларни 40 минг гектар кенгайтириш чораларини амалга оширишга киришдик. Иттифоқ ҳукумати пахтанинг якка ҳокимлигини тугатиш борасида кўраётган чора-тадбирлар мазкур муаммони ҳал этишда катта ёрдам беради. Бизнинг нуқсон ва камчиликларимиз ҳали кўп эканлигини яхши биламиз. Мен ана шуларнинг айримларига тўхталиб ўтмоқчиман. Республикада эртаки сабзавот етиштиришда катта тажриба орттирилган ва бу иш билан шуғулланувчилар ҳам кўп. Сиз, Егор Кузьмич, республикамизда бўлганингизда бунга ишонч ҳосил қилдингиз.

Ўзбекистон шароитида январь ойидан бошлаб хилма хил эртаки сабзавотни етиштириш, етиштирганда ҳам талай миқдорда етиштириш мумкин. Аммо бунинг учун яккаю ягона масалани ҳал қилиш — хўжаликларни полиэтилен пленка билан таъминлаш зарур. Эҳтимол, бу гап баъзи бировларнинг ғашига тегар, аммо биз бу масала билан барча иттифоқ идораларига неча марталаб мурожаат қилдик. Лекин у ҳали ҳам ҳал қилинган эмас.

Хомашёни комплекс қайта ишлашда катта резервлар мавжуд. Кўрилаётган чоралар туфайли мева-сабзавот маҳсулотларини қайта ишлаш пайтидаги нобудгарчилик уч йил ичида 10 процент, чорвачилик маҳсулотлари нобудгарчилиги эса 20 процентдан зиёд камайди. Бунда корхоналарни меҳнат коллективларига ижарага бериш катта мадад бўлмоқда.

Илгари узум, шафтоли, ўрик данаклари, помидор уруғлари одатда ташлаб юборилар эди, эндиликда биз уларни қайта ишлаб 500 тоннадан кўпроқ қимматли ўсимлик мойи оляпмиз. Ғазалкент консерва заводида олма турпидан пектин концентрати ишлаб чиқариладиган цех фойдаланишга топширилди, кузга бориб эса бу ерда пектин ҳам ишлаб чиқарамиз. Бундан ташқари Янгийўл биокомбинатида илгари ёқиб юборилган ғўзапоядан пектин ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Бу нарса республика 1990 йилдан бошлаб қимматга тушаётган пектинни четдан харид қилишдан батамом воз кечади деб айтиш учун асос беради.

Иқлим шароитлари кескин ўзгариб турадиган Ўзбекистон учун сақлаш базаларининг етишмаслиги аввалгидек ўткир муаммо бўлиб қолмоқда. Ҳосилни (тахминан 70 процентини) ялпи йиғиштириб олиш ҳарорат 40 даражадан ошадиган июнь-август ойларига тўғри келади. Ана шундай шароитда музхоналар бўлмаса маҳсулотнинг нобуд бўлиши ва сифатининг пасайиши муқаррардир.

Кейинги вақтларда капитал маблағ структурасида илгари йўл қўйилган номутаносибликларни бартараф этиш йўлида муҳим қадамлар ташланди.

Агар авваллари беш йиллик учун омборхоналарни ривожлантиришга 40 миллион сўм сарфлаш кўзда тутилган бўлса, эндиликда бу маблағ 220 миллион сўмгача етказилди. Мана шунинг ҳисобига омборхоналарнинг ҳажми 400 минг тонна ортади ёки беш йиллик бошларидаги мавжуд омборхоналар икки баравар кўпаяди. 1993 йилга бориб қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш билан боғлиқ масаладаги кескинликни бартараф этиш мўлжалланган, бунинг учун ҳар йили 120 минг тоннадан кўпроқ маҳсулотга мўлжалланган омборхоналарни фойдаланишга топшириш ва уларнинг ҳажмини бир миллион 200 минг тоннага қадар етказиш белгилаб қўйилган. Бироқ шуни таъкидламоқчиманки, совутиш-компрессор ускуналари билан кам таъминланганлик ушбу вазифани бажаришга тўсқинлик қилмоқда. Машинасозлик корхоналари бундай ускуналарни етарлича ишлаб чиқармаяпти, СССР Госснаби эса талаб-эҳтиёжни қондиришда тегишлича қатъият кўрсатмаяпти.

Бугунги кунда юксак даражада қуриб тайёрланган омборхоналарнинг бир қисмини совутиш машиналарининг йўқлиги сабабли ишга тушириш мумкин эмаслигини айтишим керак.

Бундан ташқари, қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг ва энг аввало тез бузиладиган ҳамда ташиш имконияти кам бўлган маҳсулотларнинг исроф бўлишини камайтириш учун хом ашё етиштириладиган жойларда кичик цехлар қурилишини бошлаб юбордик. Шу беш йилликда бундай цехларнинг юздан ортиғи қурилади, шулардан 20 таси бу йил ишга туширилади.

Бошқа муаммоларни ҳам ҳал этяпмиз: темир йўл ёнида маҳсулотлар сақланадиган ва ортиладиган базалар, шунингдек уларни сортларга ажратиб, идишларга жойлаштирадиган пунктлар қурилмоқда. Биз сўнгги вақтларда бўлаётган барча кенгашларда мудофаа саноати корхоналари қайта ишловчи соҳалар учун технологик ускуналар ишлаб чиқаришга киришганлиги тўғрисидаги гапларни тез-тез эшитяпмиз. Айни вақтда мен бир масалани ўртага қўймоқчи эдим. Мамлакатда бу ускуналарни мувофиқлаштириш, ишлаб чиқариш ва етказиб бериш билан ким шуғулланяпти ёки ким шуғулланади, ҳар ҳолда биз Ўзбекистонда ҳали ҳеч нарса олганимиз йўқ.

Айниқса қайта ишловчи соҳаларда мавжуд бўлган чет эл ускуналарини ишлатишдаги қийинчиликларга эътиборингизни қаратишни хоҳлардим. Чунки ана шу ускуналарнинг эҳтиёт қисмларини нормадагига нисбатан олти баравар кам оляпмиз. Тўғри, валюта қийинчиликлари борлигини тушунамиз. Лекин мамлакатимизда деталларни марказлашган ҳолда ремонт қилиш ва тиклашни йўлга қўйиш наҳотки мумкин бўлмаса? Ана шу мақсад учун машинасозлик заводларидан лоақал бирини ажратиб қўйиш мумкин эмасмикан?

Кўпинча хориждан сотиб олинаётган қайта ишловчи линияларнинг соддалигидан ажабланамиз. Наҳотки, биз шундай ускуналарни ишлаб чиқара олмасак? Масалан, помидорни қайта ишловчи линияларни олайлик. Ўзбекистон уч йил ичида фақат битта линия олди, у ҳам бўлса чет элдан эди. Ўзимизники қаерда ва улар қачон бўлади — ҳеч ким билмайди.

Битта технология занжиридан тортиб олинган ускуналарни сотиб оладиган вақтларимиз ҳам бўлади. Масалан, пиёз, кишмиш қуритадиган ускунамиз бор, лекин қадоқлайдигани йўқ. СССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида Ватанимизда ишлаб чиқарилган ва чет эллардаги ускуналардан ҳечам қолишмайдиган ажойиб ускуналар намойиш қилинмоқда. Буни ўз кўзингиз билан кўриб, ишониш имкониятингиз бор. Бироқ, саноат кўргазма учун фақат экспонатлар ишлаб чиқаряпти, деган тасаввур пайдо бўлмоқда. Чунки бундай ускуналарни ишлаб чиқаришга жорий этгунча, ҳали ҳам аввалгидек узоқ йўл босиб ўтиш керак.

Шиша идишлар ҳамда маҳсулот ўровчи материаллар билан таъминлаш иши айниқса ёмон аҳволда. Кўпинча консервалар, ичимликлар ва шарбатлар ишлаб чиқаришдан кўра, шиша идишлари корхоналарга қимматга тушмоқда.

Маълумки, республика етиштирилаётган мева-сабзавот консервалари ва шарбатларнинг 80 процентдан кўпроғини ташқарига жўнатмоқда. Аммо шиша идишларнинг нари борса учдан бир қисми қайтарилмоқда. Бунинг устига иттифоқ органлари бундай аҳволни кўра била туриб, мазкур муаммони узоқ вақтдан бери ҳал этишмаяпти. Тақчиллик йилдан-йилга ортиб бормоқда ва у 100 миллион донага яқин шишани ва худди шунча ярим литрли шиша банкани ташкил этади, технология идишлари эса 50 процентга етди. Ана шу муаммони юмшатиш учун мавжуд шиша идиш заводини реконструкция қиляпмиз. Лекин бу билан ҳам тақчилликни бартараф этиб бўлмайди. Шу боисдан шиша идиш заводи қурилишига ёрдам беришни ва зарур ускуналар ажратишни илтимос қилардим.

Мамлакатда аҳолини кир ювиш воситалари билан таъминлашда қандай қийинчиликлар вужудга келганлиги ҳаммага маълум. Биз республикада шундай маҳсулотлар ишлаб чиқаришни 10 минг тонна кўпайтиришимиз мумкин бўлар эди. Тармоқ корхоналари ажратилган фондлар бўйича синтетик мойли кислоталар, кальций тузи солинган ва каустика содаларининг 50 процентгачасини ололмаётган, бизнинг неча марталаб қилган мурожаатларимиз эса, эътиборсиз қолиб кетаётган бир вақтда бу ишни қандай амалга ошириш мумкин?

Айниқса боғдорчилик, соҳибкорлик, сабзавотчиликда меҳнатни ташкил этишнинг ижара, оила усулига ўтилиши муносабати билан қулай ҳамда арзон бўлган кичик ҳажмдаги машина-ускуналарни олиш масаласи жуда ўткир муаммога айланди.

Ҳозирги пайтда республикада кичик механизация учун 28 хил машина ишлаб чиқариш йўлга қўйилган. Ўроқ машинлари, сеялкалар, плуглар, боғдорчилик асбоб-ускуналари ва бошқа буюмлар ишлаб чиқарилмоқда. Уларни ишлаб чиқариш ҳажми 800 минг сўмликни ташкил этади, 1990 йилга келиб эса 4 баравар кўпаяди. Қисқа вақт ичида ерёнғоқ кавлаб олиб, пўчоғидан тозалайдиган кичик ҳажмдаги машиналар комплекси яратилди. Лекин комплектловчи буюмлар билан, айниқса электр моторлар билан таъминлаш масаласи яна мураккаблашмоқда.

Пировардида, бир масалани ўртага қўйишни истардим. Бу ҳозирги кунда принципиал ижтимоий-сиёсий аҳамиятга эгадир. Республика агросаноат комплексидаги барча масалаларнинг ҳал этилиши ва республикамизнинггина эмас, бутун мамлакат аҳолисини мева-сабзавот маҳсулотлари билан барқарор таъминлашни кўпайтириш масаласи биз учун ўткир бўлган муаммога келиб тақалади: бу пахта якка ҳокимлигини тугатиш ва пахтанинг харид нархини ошириш муаммосидир. Мазкур муаммони ҳал этиш зарурлигини ҳозирги кунда СССР Министрлар Совети ҳам, бошқа манфаатдор ташкилотлар ҳам эътироф этишмоқда. Бугун биз Михаил Сергеевич, Сизга мурожаат қилиб, мазкур масаланинг ҳал этилишига кўмаклашишингизни илтимос қиламиз, чунки иш эътироф этишдан нарига ўтмаяпти.

• Луқма

ЭГАСИЗ УЙ

Дўстлик проспектидаги 9-уйнинг 6-квартирасида яшайман. Уйни сиртдан кўрганлар ҳавас қилишади. Аммо уйда истиқомат қилувчиларнинг ҳасратидан чанг чиқади. Аслида усти ялтироқ, ичи қалтироқ 24 квартирали бу уйни «2-Агрострой» тресги (ўша пайтдаги раҳбари Л. Султонов) 1985 йилда фойдаланишга топширган. Уйнинг телевизор антеннаси, радиотармоқлари монтаж қилинмаган, балкон ва кираверишдаги шкафлари ўрнатилмаган.

Ошхоналарга линолеум тўшалмаган. Бундай квартираларга ордер олганларнинг ҳаммаси пардозлаш ишларини ўз ҳисобидан бажаришган. Ўша пайтда қурувчилар бу камчиликларни тузатишга ваъда беришган эди. Аммо қурувчилар ўша кетишганича қораларини кўрсатишмади. Икки йил давомида уй иситилмади. Натижада водопровод қувурлари чириб ишдан чиқди. Бугунга келиб уйдаги барча қувурлар бирин-кетин ёрилди. Квартираларни тез-тез сув босиб кетмоқда.

Умуман, трестга қарашли бу уйга ҳозир ҳеч ким хизмат кўрсатмайди. Борди-ю, водопровод ёки иситиш тармоғи бузилиб қолса, хонадон эгаси ёнидан пул тўлаб кимларгадир мурожаат қилиши керак. Яқинда уйнинг канализацияси ёрилиб, ёмон гигиеник аҳволга дуч келдик. Бу тўғрида трест раҳбарларига мурожаат қилдик. Лекин ремонтчилар хонадон эгаларидан 2 сўмдан пул олгандан кейингина иш бошладилар.

Трестда ўз қарамоғидаги уйларни бошқарадиган ЖЭК йўқ. Уйда истиқомат қилувчи 150 дан ортиқ аҳоли бир йилдан бери сариёғ, қанд-шакар ололмай сарсон. Агар ишхона ёки бошқа бирор идора яшаш жойидан справка сўраб қолгудек бўлса, кимга мурожаат этишга ҳайронмиз.

Уйнинг аҳволи, уни тартибга келтириш, уйни шаҳар коммунал хўжалигига ўтказиш тўғрисида шаҳар ижроия комитети раиси Э. Матқуловга мурожаат қилдим. Яқинда хатимга шаҳар план комиссияси раиси имзоси билан 06-203-номерли жавоб хати олдим. Унда қанд-шакар талони бўйича уй комитетига, уй ҳусусида эса «2-Агрострой» трестига мурожаат этиш кўрсатилибди.

Тушунолмай қолдим. Ахир, мен ижрокомга уйнинг қаровсизлиги, унинг раҳбарлари талабларимизни писанд қилмаётгани учун ҳам мурожаат қилган эдим-ку! Шу уйни қабул қилувчи комиссия актига айни шу шаҳар ижрокоми аъзолари имзо чекишган-ку!

Қайта қуриш, демократия тўғрисида баландпарвоз нутқлар сўзлаётган шаҳар раҳбарлари минбардан тушишса-ю, биз — ишчиларнинг дардимизни тинглаб, уйнинг ҳақиқий эгасини аниқлаб беришса бўларди.

Надежда ЮРЬЕВА,
Наманган шаҳридаги «Узэлектротерм» корхонаси ишчиси.

Андрей Андреевич ГРОМИКО

Мамлакатимизнинг йирик сиёсат ва давлат арбоби, иттифоқ аҳамиятига молик шахсий пенсионер Андрей Андреевич Громико вафот этди. У мамлакатимиз мураккаб ва зиддиятли тараққиётининг турли даврларида унинг манфаатларига хизмат қилиб, катта ҳаёт йўлини босиб ўтди.

А. А. Громико 1909 йилда туғилди, 30-йилларнинг бошларида олий иқтисодий маълумот олди, аспирантурани битирди, 1936 йилдан 1939 йилга қадар СССР Фанлар академиясининг экономика институтида ишлади.

1939 йилда А. А. Громиконинг дипломатия соҳасида узоқ давом этган самарали иши бошланади. Уруш йилларида ва урушдан кейинги дастлабки йилларда у — СССРнинг АҚШда, 50-йилларнинг бошларида Буюк Британияда фавқулодда ва мухтор элчиси, СССРнинг БМТ Хавфсизлик Кенгашидаги доимий вакили, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари, биринчи ўринбосари, 1957 йилдан бошлаб эса СССР ташқи ишлар министри бўлди. 1983—1985 йилларда СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари ҳам бўлди.

А. А. Громиконинг дипломатия соҳасидаги фаолияти мамлакатимизда ва чет элларда жуда машҳур бўлди. У уч буюк давлат — СССР, АҚШ ва Буюк Британия ҳукуматлари бошлиқларининг Қрим ва Потсдам конференциялари (1945 йил)да қатнашди. Унинг Совет давлати номидан қўйган имзоси Бирлашган Миллатлар Ташкилотини тузиш тўғрисидаги ҳужжатни тасдиқлади. А. А. Громико БМТ Бош Ассамблеясининг кўпгина сессияларида, халқаро конференциялар ва музокараларда СССР делегациясига бошчилик қилиб, Совет давлатининг ташқи сиёсатини ишлаб чиқиш ва амалга оширишга салмоқли ҳисса қўшди.

А. А. Громико кўпгина чақириқ СССР Олий Советининг депутати бўлди. 1985 йилнинг июлида у СССР Олий Совети Президиумининг Раиси юксак лавозимига сайланди, 1988 йил октябригача шу лавозимда ишлади.

1931 йилда КПСС сафига кирган А. А. Громико кўп вақт мобайнида олий партия органлари составидан жой олди: КПССнинг XIX съездида КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, XX, XXII — XXVII съездларда КПСС Марказий Комитетининг аъзоси бўлиб сайланди. 1973 йилдан 1988 йилгача КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси бўлди.

А. А. Громико партиянинг совет жамияти бутун турмушини революцион қайта қуриш йўлини, КПСС XXVII съезди ва XIX Бутуниттифоқ партия конференциясининг қарорларини фаол қўллаб-қувватлади.

Совет давлати А. А. Громиконинг давлат лавозимларидаги кўп йиллик фаолиятини юксак баҳолади: у икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлди, еттита Ленин ордени, Меҳнат Қизил Байроқ, «Ҳурмат Белгиси» орденлари ва медаллар билан мукофотланди.

Партия, совет халқи ўзининг содиқ фарзандидан жудо бўлди. Андрей Андреевич Громиконинг порлоқ хотираси қалбимизда абадий сақланиб қолади.

М. С. Горбачев, В. И. Воротников, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, В. А. Медведев, В. П. Никонов, Н. И. Рижков, Н. Н. Слюньков, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, В. В. Шчербицкий, А. Н. Яковлев, А. П. Бирюкова, А. В. Власов, А. И. Лукьянов, Ю. Д. Маслюков, Г. П. Разумовский, Ю. Ф. Соловьев, Н. В. Тализин, Д. Т. Язов, О. Д. Бакланов, Р. Н. Нишонов, Е. М. Примаков, Т. А. Акматов, В. С. Астраускас, Р. О. Бозорова, Г. М. Восканян, А. В. Горбунов, М. И. Иброҳимов, Э. М. Кафарова, А. А. Мокану, Ғ. Паллаев, А. Ф. Рюйтель, М. Р. Сагдиев, Г. С. Таразевич, О. Е. Черкезия, В. С. Шевченко, Н. Е. Кручина, Е. З. Разумов, В. М. Фалин, Г. В. Колбин, С. А. Шалаев, В. И. Мироненко, Ю. А. Прокофьев, М. С. Шкабардня, А. А. Бессмертних, Ю. М. Воронцов, А. Г. Ковалев.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советида

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети қарор қилдилар:

1. Андрей Андреевич Громиконинг дафн маросимини уюштириш учун қуйидаги ўртоқлардан иборат ҳукумат комиссияси тузилсин: В. И. Воротников (раис), А. П. Бирюкова, Г. П. Разумовский, Ю. А. Прокофьев, М. С. Шкабардня, А. А. Бессмертних.

2. А. А. Громико Новодевичье қабристонига дафн этилсин.

А. А. Громиконинг дафн маросимини уюштирувчи ҳукумат комиссиясидан

Ҳукумат комиссияси хабар қиладики, марҳум А. А. Громико билан видолашиш учун Совет Армияси марказий уйининг Қизил байроқли залига 1989 йил 5 июль соат 10 дан 15 гача киритилади.

А. А. Громиконинг дафн маросими 5 июль соат 16 да Новодевичье қабристонида ўтказилади.

Агросаноат бўлими почтасидан

ХАТЛАРДА ҲАЁТ АКСИ

Ҳозир республикамиз далаларида иш ҳар қачонгидан қизиган. Табиий офат туфайли ғўза ривожида юз берган қолоқликни тугатиш, аҳоли дастурхонини мева, сабзавот билан тўкин бўлишини таъминлаш, гўшт, сут, тухум тайёрлаш планларини ошириб бажариш, қишлов учун мўл-кўл озуқа жамғариш мақсадида қишлоқ меҳнатчилари бор имкониятларини ишга солмоқдалар.

— Хўжаобод районидаги «Ленинизм» колхози заршуносларн ипак пахта етиштиришда анчагина тажриба тўплашган. Улар бу йил об-ҳавонинг паст келишига қарамай тадбиркорлик билан иш юритиб, иссиқсевар ўсимликнинг яхши ривожланишини таъминлашмоқда. Деҳқон меҳридан баҳра олган ғўзалар шу кунларда қийғос гуллай бошлади. Бу сатрлар журналист **Р. Жуманиёзова** қаламига мансуб. Пахтакорларнинг ибратли ишлари ҳикоя этилган хабар ва мақолаларни фарғоналик **Ҳ. Орипов, Р. Ҳикимова, Ҳ. Тожиматов,** сурхондарёлик **А. Худойбердиев,** наманганлик **А. Зоиров, Т. Тошпўлатов, И. Мавлонов,** бухоролик **Р. Комилов, Р. Азимов,** самарқандлик **Р. Муҳаммадиева** каби актив жамоатчи мухбирлар ҳам юборишган.

Баъзи мухбирлар қайта қуриш, иқтисодий ислоҳот шарофати туфайли жойларда қарор топган янгиликларга, қулайликларга эътибор беришаётгани диққатга сазовор. Шу жиҳатдан Шаҳрихонлик **Ғ. Парпиев**нинг хабари характерли.

Шунингдек қаламкашлардан **М. Давронов** (Ўзбекистон райони) «Комсомол» совхозида чорва маҳсулотлари тайёрлашдаги муваффақиятлар, **Ш. Маҳмудов** (Яккабоғ райони) Будённий номли давлат наслчилик заводида ғалла ўрими уюшқоқлик билан давом эттирилаётгани, **Н. Ҳайдаров** (Наманган райони) Ленин номли колхозда боғдорчиликда биологик усулдан фойдаланилаётгани, **Р. Комилов** (Ғиждувон райони) Энгельс номли колхозда ем-хашак жамғариш қизгин кетаётганлиги ҳақида хабар қилишган.

• *Ташвишли сигнал*

ТАЛАБЧАНЛИК ЕТИШМАГАЧ...

Қарши районидаги Энгельс номли совхоз меҳнат аҳли бу йил 3680 тонна пахта етиштиришга аҳд қилишган. Шу мақсадда 1710 гектар майдонда ғўза ўстирилмоқда. Хўш, юксак марраии эгаллаш учун хўжаликда дала ишлари қандай уюштириляпти? Биз ана шу саволга жавоб топиш мақсадида совхоз директори Н. Ёрматов билан дала айландик.

Парваришда турлича манзара кўзга ташланди. Кўплаб коллективларда иш кўнгилдагидек. Баъзиларида эса ўзибўларчиликка йўл қўйилмоқда. Муҳим агротехник тадбирлар кечиктирилиб юборилялти.

Масалан, совхознинг Р. Абдуллаев бошлиқ бригадасида ғўза нотекис ривожланмоқда. Айрим майдонлардаги экин ўсишдан анча орқада қолган.

— Озгина майдондаги ўсимлик шундай, — деди директор аҳволни оқламоқчи бўлиб. — Шўр босган жойларда экин бироз сийрак.

— Ўтдан тозаланмаган майдонлар ҳам бор экан-ку?
— Ҳа, бор, аммо кўп эмас, эрта-индин ҳаммаси яхши бўлади.

Хўжаликнинг Р. Саъдуллаев бошлиқ бригадасида ҳам аҳвол ташвишли. Ж. Файзиев бошлиқ бригада аъзолари 70 гектар ерда ғўза ўстиришмоқда. Бу ерда ғўзаси ўсишдан орқада қолган, ўт босган майдонлар анчагина. С. Хусанов, О. Ҳамидов. Ф. Нарзиев бошлиқ оилавий пудрат звеноларида ғўза сув талаб бўлиб турганига қарамай, суғориш бошланмаган.

Тўғри, Э. Гелдиев бошлиқ оилавий пудрат звеносида дала ишлари анча яхши уюштирилган. Ғўза қондириб суғорилмоқда. Аммо сувдан фойдаланишда нуқсонлар бор. Бетон лоток (нов)даги тешикдан сув зовурга оқиб ётибди. Совхоз директори экинни суғоришда обиҳаёт етишмаётганлиги, насослар ёрдамида зўрға 2300 литр сув билан ғўза суғорилаётганини айтди-ю, беҳуда оқиб ётган сувни кўриб, кўрмасликка ҳаракат қилди. Совхозда кунига атиги 38 гектар ердаги ғўза суғориляпти. Мутахассисларнинг фикрича мавжуд сув билан 55—60 гектар ерни суғориш мумкин.

Ҳозиргача 1710 гектар ернинг учдан бир қисмигина дастлабки сувдан чиқарилди, холос. Бу бизнингча совхозда экинни суғоришда қатъий тартиб ўрнатилмаганлиги оқибатидир. Масалан, Ш. Бозоров, А. Ҳомидов бошлиқ бригадаларида сув ўз ҳолига оқаяпти. У. Турдиев, М. Хўжақулов, С. Ҳусанов, Э. Қиёмов бошлиқ бригадаларда ғўзага ҳалига қадар сув таралмаган. Аҳвол шу тариқа давом этадиган бўлса, ҳамма майдондаги ғўзани яқин кунларда биринчи сувдан чиқариш амримаҳол.

Далада ишловчиларга яратилган шарт-шароитлар билан танишиш мақсадида Ж. Тўхтаев бошлиқ бригадага қарашли дала шийпонида бўлдик. Аслида уни шийпон дейишга оғиз бормайди. Деворларигина тикланиб, усти ёпилган бинонинг на эшиги, на деразаси бор.

Директор кеча-кундуз елиб-югуриб ишлаётганини, кечалари сувни пойлаб чиқишини сўзлаб берди. Лекин ишда унум ҳам, самара ҳам йўқ. Бу — фаолият тўғри ташкил этилмаганлиги натижаси, албатта. Демак, хўжаликда талабчанлик ва омилкорлик етишмаётган кўринади...

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ФАРҒОНА—ХАКАСИЯ

Ўзаро манфаатдорлик йўлида

Фарғона область Бағдод районидаги «Пахтакор» колхози Хакасия автоном области Ширин районининг «Партия XX съезди» совхози билан бевосита алоқа ўрнатмоқда.

— Биз, бир гуруҳ мутахассислар мазкур хўжаликка бориб келдик, — дейди «Пахтакор» колхози раиси, XIX Бутуниттифоқ партия конференциясининг делегати Абдуқаххор Абдусамадов. — Совхоз раҳбарлари билан ўша ерда картошка етиштириш, ишлаб чиқариш ва социал базани мустаҳкамлаш, маҳсулот етиштириш ҳажмини ошириш, аҳолини иш билан таъминлаш юзасидан келишиб олдик.

Аҳдлашувга мувофиқ колхоздан шу кунгача олти киши совхозга юборилди. Масалан, колхознинг 1-бригадаси бошлиғи Икромиддин Эшматов ўз ташаббуси билан йўл олди.

Колхоздан юборилган ишчи кучлари бу йил совхоз сабзавот омборини ремонт қиладилар. Юз гектар ерга келаси йил картошка етиштириш учун етарли уруғлик жамғарадилар. Ерни экишга тайёрлайдилар.

Яқинда «Пахтакор» колхозига «Партия XX съезди» совхози партия комитетининг секретари Николай Васильевич Тодишев, совхоз комсомол ташкилотининг секретари Павел Викторович Томчиклар ташриф буюришди.

— Бу ерга келишимиздан асосий мақсад одамларнинг меҳнат ва дам олиш шароитлари билан танишишдан иборат эди, — дейди Н. В. Тодишев. — Бағдодликлар ҳақиқий меҳнаткаш экан. Далада ғўзани яганадан чиқариш билан бирга уйларида ипак қурти парвариш қилишаркан. Колхозчилар ҳузурида бўлдик. Бригада бошлиқлари билан бўлган йиғилишда совхозимиздаги асосий ишлаб чиқариш тармоқлари ҳақида гапириб бердик.

Партком секретарининг таъкидлашича, совхозда қўйчилик ва деҳқончилик асосий тармоқ ҳисобланади. 1.200 нафар киши яшайди, 3 минг гектар ҳайдаладиган ер бор. Давлатга дон, гўшт, сут маҳсулотлари сотилади.

— Дўстларимизнинг меҳмондўстлиги жуда ёқди, — деди П. В. Томчик. — Суҳбатлар давомида амалий ҳамкорлик учун имконият кўплиги аён бўлди. Масалан, сизларнинг дўконларингизда тўлиб-тошиб ётган кир ювиш, чанг тозалагич машиналари бизда жуда танқис. Энг муҳими, ўзаро манфаатдорлик тобора мустаҳкамланиши йўлида биргаликда ҳаракат қилаверамиз.

Ҳар икки хўжалик ўзаро алоқаларни мустаҳкамлаш, биринчи навбатда аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан етарли таъминлаш, ортиқча ишчи кучларидан унумли фойдаланиш, мева-сабзавот маҳсулотлари ва картошка етиштиришни қўшимча равишда кўпайтиришни назарда тутишмоқда. Бу эса КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми қарорлари талабларига тўла мос келади.

Суратда: А. Абдусамадов Н. В. Тодишевни ғўза парваришии қандай бораётганлиги билан таништирмоқда.

Т. ҲАМРОҚУЛОВ сурати.

Муҳаррир **У. УСМОНОВ**

ЎЗБЕКИСТОН ССР АГРОСАНОАТ ДАВЛАТ КОМИТЕТИ

1989-1990 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎРТА МАХСУС ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ЎҚУВ ЮРТЛАРИНИНГ КУНДУЗГИ ВА СИРТҚИ БЎЛИМЛАРИГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ.

ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(702043, Тошкент области, Калинин райони, Назарбек қишлоқ Совети)

Кундузги ўқишга: агрономия, ўсимликларни ҳимоя қилыш, ер тузиш.

Сиртқи ўқишга: агрономия, ўсимликларни ҳимоя қилиш, ер тузиш.

ТОШКЕНТ ҲИСОБ-БУХГАЛТЕРИЯ ТЕХНИКУМИ

(700012, Тошкент шаҳри, Сергели-3, 49-уй)

Кундузги ўқишга: халқ хўжалиги тармоқларида иқтисод ва планлаштириш, хўжалик фаолиятининг бухгалтерия ҳисоби, назорати ва таҳлили.

Сиртқи ўқишга: халқ хўжалиги тармоқларида иқтисод ва планлаштириш, хўжалик фаолиятининг бухгалтерия ҳисоби, назорати ва таҳлили.

ТОШКЕНТ ПАРРАНДАЧИЛИК ТЕХНИКУМИ

(702166, Тошкент области, Оржоникидзе райони, Птичник посёлкаси)

Кундузги ўқишга: зоотехния (паррандачилик), ветеринария, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини электрлаштириш ва автоматлаштириш (чорвачиликни механизациялаштириш ва электрлаштириш).

ТОШКЕНТ МЕВА-САВЗАВОТЧИЛИК ТЕХНИКУМИ

(702015, Тошкент области, Тошкент райони, Кенсой посёлкаси)

Кундузги ўқишга: сабзавот ва меваларни сақлаш ҳамда қайта ишлаш, ўрмон хўжалиги, агрономия (мевачилик, сабзавотчилик).

Сиртқи ўқишга: мева ва сабзавотларни сақлаш ҳамда қайта ишлаш, агрономия.

ТОШКЕНТ ПАХТАЧИЛИК ТЕХНИКУМИ

(702133, Тошкент области, Оржоникидзе райони, Оққовоқ посёлкаси)

Кундузги ўқишга: агрономия (агрономия, агрохимия), қишлоқ хўжалигини механизациялаш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни ташкил қилиш ва технологияси.

БУКА ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ТЕХНИКУМИ

(702800, Тошкент области, Бўка шаҳри, А. Икромов кўчаси, 39-уй)

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаш.

Сиртқи ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаш.

«ЧИНОЗ» СОВХОЗ-ТЕХНИКУМИ

(702800, Тошкент области, Чиноз райони, Олмазор посёлкаси, Ленин кўчаси, 36-уй).

Кундузги ўқишга: зоотехния, ветеринария, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш ва автоматлаштириш (чорвачиликни механизациялаштириш ва электрлаштириш).

Сиртқи ўқишга: зоотехния, ветеринария, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш ва автоматлаштириш.

СИРДАРЕ ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ТЕХНИКУМИ

(708412, Сирдарё области, «Малик» совхози)

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш ва автоматлаштириш, қишлоқ хўжалигини механизациялаш.

Сиртқи ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаш, қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва автоматлаштириш.

«ФАРҒОНА» СОВХОЗ-ТЕХНИКУМИ

(708322, Сирдарё области, Оқ олтин райони)

Кундузги ўқишга: агрономия, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ишлаб чиқариш ва технологиясини ташкил қилиш.

ЖИЗЗАХ ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(708017, Жиззах области, Жиззах райони, Навоий номли колхоз)

Кундузги ўқишга: зоотехния, зооветеринария.

АБАЙ НОМЛИ СОВХОЗ-ТЕХНИКУМ

(708708, Жиззах области, Гагарин шаҳри)

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаш, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва технологиясини ташкил қилиш.

Сиртқи ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаш.

ҒАЛЛАОРОЛ ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(704620, Жиззах области, Ғаллаорол шаҳри)

Кундузги ўқишга: хўжалик фаолиятининг бухгалтерия ҳисоби, назорати ва таҳлили, агрономия, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ишлаб чиқариш ва технологиясини ташкил қилиш.

Сиртқи ўқишга: хўжалик фаолиятининг бухгалтерия ҳисоби, назорати ва таҳлили, агрономия.

ҚЎҚОН ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ТЕХНИКУМИ

(713014, Қўқон шаҳри, Ленин кўчаси, 23-уй)

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш, автоматлаштириш.

Сиртқи ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, автоматлаштириш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш ва автоматлаштириш.

ФАРҒОНА ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(713740, Фарғона области, Ёзёвон посёлкаси)

Кундузги ўқишга: агрономия, ўсимликларни ҳимоя қилиш, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва технологиясини ташкил қилиш.

Сиртқи ўқишга: агрономия.

АНДИЖОН ҲИСОБ-БУХГАЛТЕРИЯ ТЕХНИКУМИ

(710000, Андижон шаҳри, Дружба кўчаси, 2-уй)

Кундузги ўқишга: халқ хўжалиги тармоқларида иқтисод ва планлаштириш, хўжалик фаолиятининг бухгалтерия ҳисоби, назорати ва таҳлили.

Сиртқи ўқишга: халқ хўжалиги тармоқларида иқтисод ва планлаштириш, хўжалик фаолиятининг бухгалтерия ҳисоби, назорати ва таҳлили.

«САВАЙ» СОВХОЗ-ТЕХНИКУМИ

(711300, Андижон области, Қўрғонтепа райони)

Кундузги ўқишга: агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаш.

АНДИЖОН ЗООВЕТЕРИНАРИЯ ТЕХНИКУМИ

(711020, Андижон области, Марҳамат шаҳри)

Кундузги ўқишга: зоотехния (зоотехния, паррандачилик), ветеринария.

АНДИЖОН ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ТЕХНИКУМИ

(711043, Андижон области, Шаҳрихон шаҳри, Комаров кўчаси, 2-уй)

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалигини электрлаштириш ва автоматлаштириш, қишлоқ хўжалигини механизациялаш, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва технологиясини ташкил қилиш.

Сиртқи ўқишга: қишлоқ хўжалигини электрлаштириш ва автоматлаштириш, қишлоқ хўжалигини механизациялаш.

НАМАНГАН ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(718000, Наманган шаҳри, Ленин проспекти, 16-уй)

Кундузги ўқишга: хўжалик фаолиятининг бухгалтерия ҳисоби, назорати ва таҳлили, ипакчилик, зоотехния, агрономия, ветеринария.

Сиртқи ўқишга: хўжалик фаолиятининг бухгалтерия ҳисоби, назорати ва таҳлили, агрономия, ипакчилик, зоотехния, ветеринария.

НАМАНГАН ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ТЕХНИКУМИ

(717121, Наманган области, Тўрақўрғон шаҳри)

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш ва автоматлаштириш.

Сиртқи ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш ва автоматлаштириш.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СОВХОЗ-ТЕХНИКУМ

(717000, Наманган области, Поп райони, Ғурумсарой посёлкаси)

Кундузги ўқишга: хўжалик фаолиятининг бухгалтерия ҳисоби, назорати ва таҳлили, агрономия, зоотехния.

НАМАНГАН МЕВА-САБЗАВОТЧИЛИК ТЕХНИКУМИ

(Наманган области, Янгиқўрғон райони)

Кундузги ўқишга: мева ва сабзавотларни сақлаш ва қайта ишлаш, агрономия.

САМАРҚАНД ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ТЕХНИКУМИ

(704401, Самарқанд области, Даҳбед посёлкаси)

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш ва автоматлаштириш, товаршунослик, моддий-техника таъминоти ва маиший хизматни ташкил қилиш.

Сиртқи ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш ва автоматлаштириш, товаршунослик, моддий-техника таъминоти ва маиший хизматни ташкил қилиш.

САМАРҚАНД ЗООВЕТЕРИНАРИЯ ТЕХНИКУМИ

(703000, Самарқанд шаҳри, Хушрав посёлкаси)

Кундузги ўқишга: асаларичилик, зоотехния, ветеринария, зооветеринария.

Сиртқи ўқишга: асаларичилик, зоотехния (зоотехния, паррандачилик), ветеринария.

САМАРҚАНД МЕВА-САБЗАВОТЧИЛИК ТЕХНИКУМИ

(703902, Самарқанд шаҳри, Миронкўл посёлкаси)

Кундузги ўқишга: хўжалик фаолиятининг бухгалтерия ҳисоби, назорати ва таҳлили, мева ва сабзавотларни сақлаш ҳамда қайта ишлаш, агрономия (агрономия, мева-сабзавотчилик), қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ишлаб чиқариш ва технологиясини ташкил қилиш.

Сиртқи ўқишга: хўжалик фаолиятининг бухгалтерия ҳисоби, назорати ва таҳлили, агрономия (мева-сабзавотчилик), мева ва сабзавотни сақлаш ва қайта ишлаш.

БУХОРО ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(705007, Бухоро шаҳри, Газли шоссеси, 32-уй)

Кундузги ўқишга: агрономия, зоотехния, ветеринария, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш.

«РОМИТАН» СОВХОЗ-ТЕХНИКУМИ

(706402, Бухоро области, Ромитан райони, «Ромитан» совхози)

Сиртқи ўқишга: агрономия, зоотехния, ветеринария, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш.

Кундузги ўқишга: халқ хўжалиги тармоқларида иқтисод ва планлаштириш, зооветеринария, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш.

ҚАРШИ ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(730019, Қарши шаҳри, Хонобод шоссеси, 19-уй)

Кундузги ўқишга: хўжалик фаолиятининг бухгалтерия ҳисоби, назорати ва таҳлили, агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ишлаб чиқариш ва технологиясини ташкил қилиш.

Сиртқи ўқишга: хўжалик фаолиятининг бухгалтерия ҳисоби, назорати ва таҳлили, агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш.

У. ЮСУПОВ НОМЛИ СОВХОЗ-ТЕХНИКУМ

(731408, Қашқадарё области, Нишон райони)

Кундузги ўқишга: ветеринария, зооветеринария, зоотехния.

Сиртқи ўқишга: зоотехния, ветеринария.

ТЕРМИЗ ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(733008, Термиз шаҳри, Оржоникидзе кўчаси, 41-уй)

Кундузги ўқишга: халқ хўжалиги тармоқларида иқтисод ва планлаштириш, хўжалик фаолиятининг бухгалтерия ҳисоби, назорати ва таҳлили, ветеринария, зооветеринария.

Сиртқи ўқишга: халқ хўжалиги тармоқларида иқтисод ва планлаштириш, хўжалик фаолиятининг бухгалтерия ҳисоби, назорати ва таҳлили, ветеринария.

ГАГАРИН ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ТЕХНИКУМИ

(733115, Сурхондарё области, Гагарин райони, Комсомол посёлкаси)

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш ва автоматлаштириш (чорвачиликни механизациялаштириш ва электрлаштириш).

«КОММУНИЗМ» СОВХОЗ-ТЕХНИКУМИ

(733613, Сурхондарё области, Сариосиё райони, Янгикун посёлкаси)

Кундузги ўқишга: агрономия (мева-сабзавотчилик), қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш.

ХИВА ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(741413, Хоразм области, Хива шаҳри, Тозабоғ кўчаси, 2-уй)

Кундузги ўқишга: хўжалик фаолиятининг бухгалтерия ҳисоби, назорати ва таҳлили, агрономия, зооветеринария, ветеринария, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш.

Сиртқи ўқишга: хўжалик фаолиятининг бухгалтерия ҳисоби, назорати ва таҳлили, агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, ветеринария.

НУКУС ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(742009, Қорақалпоғистон АССР, Нукус шаҳри)

Кундузги ўқишга: хўжалик фаолиятининг бухгалтерия ҳисоби, назорати ва таҳлили, ветеринария, зоотехния, зооветеринария (чорвачиликни механизациялаш ва электрлаштириш).

Сиртқи ўқишга: хўжалик фаолиятининг бухгалтерия ҳисоби, назорати ва таҳлили, зоотехния, ветеринария.

АВЕЗОВ НОМЛИ СОВХОЗ-ТЕХНИКУМ

(743301, Қорақалпоғистон АССР, Чимбой шаҳри)

Кундузги ўқишга: агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва технологиясини ташкил қилиш.

«ШУМАНАЙ» СОВХОЗ-ТЕХНИКУМИ

(743136, Қорақалпоғистон АССР, Шуманай посёлкаси)

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш ва автоматлаштириш.

ТЎРТКУЛ ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(743700, Қорақалпоғистон АССР, Тўрткўл шаҳри, Беруний кўчаси, 28-уй).

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалиги тармоқларини планлаштириш ва экономикаси, агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва технологиясини ташкил қилиш.

Сиртқи ўқишга: қишлоқ хўжалиги тармоқларини планлаштириш ва экономикаси, агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш.

ҚАБУЛ ҚОИДАЛАРИ:

Урта махсус қишлоқ хўжалик ўқув юртларининг кундузги бўлимига 30 ёшгача, сиртқи бўлимларига эса ёшидан қатъи назар саккизинчи синф ҳажмида ёки ўрта маълумотга эга бўлган, кириш имтиҳонларини муваффақиятли топширган СССР гражданлари ва СССРда яшовчи чет эл гражданлари қабул қилинадилар.

Ариза ўрта махсус ўқув юртининг директори номига ёзилиб, унга қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: саккизинчи синф ёки тўлиқ ўрта мактабни битирганлиги ҳақидаги ҳужжатнинг асл нусхаси, соғлиғи тўғрисида медицина справкаси (086/у форма), меҳнат дафтарчаси ёки маъмурият томонидан тасдиқланган колхозчининг дафтарчасидан кўчирма (иш стажига эга бўлганлар учун), 3x4 см. ҳажмидаги тўрт дона фотосурат. Ўқув юртига кирувчилар паспорт ёки туғилганлиги ҳақидаги ҳужжатни шахсан кўрсатадилар.

Сиртқи ўқишга танлаган мутахассисликлари бўйича бевосита ишлаётганлар қабул қилинади.

Аризалар кундузги бўлимга 1 августгача қабул қилинади.

Сиртқи бўлимга: хўжалик фаолиятининг бухгалтерия ҳисоби, назорати ва таҳлили, халқ хўжалиги тармоқларида иқтисод ва планлаштириш бўлимларига — 10 августгача (бир неча даврага бўлиб); қишлоқ хўжалик мутахассисликларига — 3 октябрдан 30 ноябргача қабул қилинади.

Кундузги бўлимга имтиҳонлар ва қабул қилиш 25 августгача.

Сиртқи бўлимда — хўжалик фаолиятининг бухгалтерия ҳисоби, назорати ва таҳлили, халқ хўжалиги тармоқларида иқтисод ва планлаштириш мутахассисликларига — 30 августгача (бир неча даврага бўлиб), қишлоқ хўжалиги мутахассисликларига — 1 ноябрдан 25 декабргача (бир неча даврага бўлиб) ўтказилади.

Ўрта ҳунар-техника билим юртини тамомлаганлар икки йиллик иш стажига эга бўлсалар ёки билим юртини аъло баҳолар билан битириб, педагогика Совети томонидан техникумда ўқишга тавсия қилинган бўлсаларгина қабул қилинадилар.

Ўрта ҳунар-техника билим юртларини «4» ва «5» баҳолар билан битириб, кириш имтиҳонларини муваффақиятли топширган ва сиртқи бўлимларда ўқимоқчи бўлганлардан иш стажи талаб қилинмайди.

Ўрта ҳунар-техника билим юртини тугаллаганлар битирганлик ҳақидаги ҳужжатларида ўрта мактаб ҳажмидаги умумтаълим предметлари ўтилганлиги кўрсатилган бўлсагина ўқишга қабул қилинадилар.

ЎРТА МАХСУС ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА КИРУВЧИЛАР:

8-синф ҳажмидаги маълумотлилар — она тилидан (диктант), ўрта маълумотлилар — она тили ва адабиётдан (иншо) ва танлаган мутахассисликларига қараб математика ёки химиядан имтиҳон топширадилар.

Ҳамма турдаги ўқишга: ўрта мактабни олтин ёки кумуш медаль билан, тўлиқсиз умумтаълим ҳажмидаги ўрта ҳунар-техника билим юртини имтиёзли диплом билан битирганлар, СССР Қуролли Кучлари, СССР Давлат хавфсизлиги комитети, Ички ишлар министрлиги ва органларида хизмат қилиб, запасга ёки штат қисқариши муносабати билан бўшатилганлар (икки йил мобайнида), шунингдек, ўтказилган суҳбат натижасига қараб: кириш имтиҳонлари бошланишига 6 кун қолгунга қадар тўлиқсиз мактабни аъло баҳолар билан, ўрта мактабни «Алоҳида фанларни ўзлаштиришдаги муваффақиятлари учун» Фахрий ёрлиғи билан (шу фанлардан имтиҳон топшириладиган бўлса), кириш имтиҳонлари бошланишига 4 кун қолгунга қадар тўлиқсиз ўрта мактабни, умумтаълим ҳажмидаги ўрта ҳунар-техника билим юртларини «4» ва «5» баҳоларга, танлаган мутахассисликларига турдош ўрта мактаб ҳажмидаги ҳунар-техника билим юртларини имтиёзли диплом билан битирганлар, агар қабул ҳақидаги аризалар пландаги 10 ўрнига 14 тадан ортмаса, имтиҳонсиз қабул қилинадилар.

ҲАММА ТУРДАГИ ЎҚИШГА:

ҳарбий қисмнинг йўлланмаси ёки ҳарбий комиссариатнинг имтиёзига эга эканлиги ҳақидаги гувоҳномаси бўлган, ҳарбий хизматдан бўшатилганлар;

болалигидан I ва II группа инвалиди бўлганлар, агар танлаган мутахассислиги бўйича ўқишлари учун медицина-меҳнат эксперт комиссиясининг рухсати бўлса ва улар ўқув планида кўрсатилган машғулотларга қатнай олсалар;

КУНДУЗГИ ЎҚИШГА:

етим ва боқувчисини йўқотган болалар;

ташкилотлар, корхоналар, тармоқ министрликлари, идоралар, иттифоқдош республикалар халқ таълими министрликлари томонидан юборилганлар конкурссиз қабул қилинади.

қурилиш, колхоз, совхоз ва бошқа ташкилотларнинг йўлланмаси билан келганлар СССР Министрлар Советининг 1959 йил 18 сентябрь, 1099-номерли буйруғига асосан стипендия билан таъминланадилар.

ЎҚИШ ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Р. — 01326. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Б. — 157. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12